

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/6/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119203540
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Vrtochová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3119203540.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Vrtochovej a sudcov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Denisa Vékonyho v spore žalobkýň: 1/ Q. D., nar. XX.XX.XXXX, 2/ mal. R. D., nar. XX.XX.XXXX, 3/ mal. R. D., nar. XX.XX.XXXX, 4/ mal. O. D., nar. XX.XX.XXXX, všetci bytom U. XXX/XX, H. I., žalobkyne 2/, 3/, 4/ ako maloleté osoby zastúpené žalobkyňou 1/ ako zákonnou zástupkyňou, všetky žalobkyne zastúpené Advokátska kancelária JUDr. Ing. Martin Chlapík s.r.o. so sídlom Sládkovičova 13, Žilina, proti žalovanému: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava 1, IČO: 00 585 441, zastúpenému JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom, Vajnorská 55, Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 28C/22/2019-114 zo dňa 23. októbra 2020, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II. **p o t v r d z u j e .**

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výrokoch I. a III. **z r u š u j e** a vec v r a c i a súdu prvej inštancie v tejto časti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi 1/ sumu 1.489 eur, úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.489 eur od 18.03.2019 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi 1/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 30.000 eur, žalobkyňi 2/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur, žalobkyňi 3/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur, žalobkyňi 4/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom III. rozhodol o náhrade trov konania tak, že žalobkyne 1/ - 4/ majú voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil § 11, § 13 ods. 1, 2 § 100 ods. 1, § 101, § 106 ods. 1, 2, § 449, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 1, ods. 2 písm. a), § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z.z.“), § 101 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom v čase omeškania, § 232 ods. 2, § 255, § 262 ods. 2 CSP.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobkyne 1/ - 4/ sa podanou žalobou domáhali, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyňi 1/ sumu 1.489 eur z titulu náhrady škody spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.489 eur od 18.03.2019 do zaplatenia, ďalej sumu 30.000 eur a žalobkyňiam 2/ - 4/ každej po 20.000 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobkyne 1/ - 4/ odôvodnili svoju žalobu tým, že dňa 01.08.2016 zomrel vo veku 37 rokov manžel žalobkyne 1/ a otec žalobkýň 2/, 3/, 4/ p. Q. D., nar. XX.XX.XXXX. K usmrteniu Q. D. došlo pri dopravnej nehode, ktorú ako vodič spôsobil vodič S. I., nar. XX.XX.XXXX na nákladnom motorovom vozidle zn. K. T. EČV: T s príviesom HONKHAUS AK 18

EČV: T pri ktorej došlo k smrti Q. D. ako vodiča motorového vozidla Ford Galaxy EČV: X Vodič S. I. bol ako vinník dopravnej nehody uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. zák. rozsudkom Okresného súdu Trenčín č. k. 2T/67/2017-282 z 16.08.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23To/126/2018-300 z 29.01.2019 právoplatným a vykonateľným 29.01.2019. Uviedli, že zomrelý Q. D. žil až do svojej smrti v spoločnej domácnosti so žalobkyňou 1/ (svojou manželkou), pričom spolu vychovávali svoje maloleté deti - žalobkyne 2/ až 4/. Spolu tvorili plne fungujúcu, súdržnú rodinu s dobrými sociálnymi, morálnymi, kultúrnymi a citovými väzbami. V dôsledku nečakanej a tragickej smrti manžela a otca prežívali a aj v súčasnosti prežívajú žalobkyne 1/ až 4/ nielen pocity úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku, ale nenávratným spôsobom stratili i možnosť viesť s ním súkromný a rodinný život. Odo dňa jeho smrti sú ochudobnení o sféru prirodzených ľudských vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov, o vzájomnú lásku a o radosť so spoločne trávených chvíľ. Zomrelý Q. D. mal v čase svojej smrti 37 rokov, teda bol v produktívnom veku, živiteľom rodiny, čím boli rodinné a osobné väzby medzi členmi rodiny prirodzene ešte viac upevnené a zblížené. Žalobkyne 1/ až 4/ však v dôsledku tragickej dopravnej nehody o tieto legitímne nádeje, že ich manžel a otec bude naďalej živiteľom a „hlavou“ rodiny s podieľaním sa na výchove a vývoji detí, nenávratne prišli. Citovú ujmu najbližších členov rodiny, kedy náhle a nečakane zomrie manžel a otec ostatných členov rodiny, nie je možné nijakým spôsobom vyjadriť ani opísať, avšak žalobkyne sa na účely tohto návrhu pokúsia uviesť aspoň podstatné skutočnosti, z ktorých bude možné usudzovať na kvalitu ich vzťahu k nebohému a na rozsah ich ujmy a bolesti spočívajúcej v jeho smrti. Zásah do práva žalobkýň 1/ až 4/ na ochranu súkromia a rodinného života ako čiastkových osobnostných práv chránených § 11 Občianskeho zákonníka, podľa žalobkýň 1/ až 4/ spočíva v zavinenom konaní pôvodcu zásahu - vodiča motorového vozidla S. I., ktorý bol zamestnancom zamestnávateľa: I. S., IČO: 33 166 676, 913 38 Soblahov, ktorý vlastní nákladné vozidlo MAN TGA EČV: T s príviesom HONKHAUS AK 18 EČV: T Vodič motorového vozidla S. I. zaviniel dopravnú nehodu a dopustil sa trestného činu (prečinu) usmrtenia. Týmto protiprávnym zásahom bolo zároveň neodstrániteľným spôsobom zasiahnuté do práv žalobkýň 1/ až 4/ na ich súkromný a rodinný život a spôsobená im značná a doživotná citová (nemajetková) ujma. Intenzitu zásahu do práv žalobkýň 1/ až 4/ zvyšuje skutočnosť, že úmrtie manžela a otca bolo pre žalobkyne 1/ až 4/ úplne nečakané a preto zdrvivujúce. Významná je aj bližšie neurčiteľná doba pôsobenia nepriaznivého následku zásahu do osobnostných práv žalobkýň 1/ až 4/. Je nesporné, že v dôsledku protiprávneho zásahu došlo k nepriaznivému následku v podobe usmrtenia manžela žalobkyne 1/ a otca žalobkýň 2/ až 4/ a tým k vzniku nemajetkovej ujmy na strane žalobkýň 1/ až 4/, spočívajúcej v porušení ich práva na súkromie a rodinný život tak, ako to má na mysli § 11 Občianskeho zákonníka. Neoprávneným zásahom do práva na súkromie žalobkýň 1/ až 4/ došlo k vážnej ujme žalobkýň 1/ až 4/, mimoriadne traumatizujúcej skutočnosti v ich živote, ktorá je nezvratná a svojou povahou neodstrániteľná. Následky protiprávneho zásahu nie je možné uviesť do pôvodného stavu, či ich odstrániť morálnou satisfakciou, pretože žiadna forma morálneho zadosťučinenia by nepostačovala na to, aby bola primerane vyvážená a spravodlivo zmiernená vzniknutá nemajetková ujma žalobkýň 1/ až 4/, a to práve z dôvodu nereparovateľnej povahy vykonaného zásahu. Podľa žalobkýň 1/ až 4/ ani finančné zadosťučinenie nemôže žiadnym spôsobom odčiniť negatívne dopady tragickej nehody na ich osobnostné práva, avšak túto hmotnú satisfakciu vnímajú ako určité gesto slušnosti a spravodlivosti a to aj vzhľadom k tomu, že do dnešného dňa sa im za to čo sa stalo nikto ani len ľudsky neospravedlnil. Možnosť náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v prípade žalobkýň 1/ až 4/ možno vyvodíť aj zo všeobecnej zásady spravodlivosti uplatňovanej v demokratických právnych štátoch, v zmysle ktorej je „nemravné akúkoľvek ujmu neodškodniť“. Vzťah medzi manželmi navzájom a vzťah medzi otcom a jeho deťmi je unikátny, nenahraditeľný a s ničím nezameniteľný. Závažnosť vzniknutej citovej ujmy u žalobkýň 1/ až 4/ je vzhľadom na ich hlboký a prirodzený vzťah k zomrelému mimoriadne, a to aj s ohľadom na intenzitu, rozsah a trvanie vzniknutej nemajetkovej ujmy. Žalobkyne 1/ až 4/ považujú za mimoriadne obtiažne a veľmi emotívne peniazmi oceňovať stratu ich milovanej osoby, ktorá už nikdy nebude súčasťou života žalobkýň 1/ až 4/. Z týchto dôvodov si jednotlivé sumy z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch ako právneho prostriedku ochrany osobnosti uplatňujú tak, že ich ustálenie je výsledkom vnútorných pocitov žalobkýň 1/ až 4/. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť a uviedol, že uplatňovaný nárok v celom rozsahu neuznáva, považuje ho za nepreukázaný, nedôvodný a uplatnený po uplynutí premlčacej doby. A priori žalovaný namietol pasívnu vecnú legitímáciu v predmetnom konaní a má za to, že nie je pasívne vecne legitimovaným subjektom. Pre prípad uznania pasívnej legitímácie žalovaného a vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný nemá preukázaný deň doručenia žaloby, vzniesol námietku premlčania, keď s poukazom na spisovú značku je potrebné predpokladať, že k doručeniu žaloby konajúcemu súdu došlo až v roku 2019. Čo sa týka krátenia náhrady škody za náklady spojené s pohrebom, je nesporné, že pri náhrade škody nie je možné ignorovať samotnú účasť poškodeného/nebohého na vzniknutej škode, aj s poukazom

na ustanovenie § 441 Obč. zák. Z trestného konania vedeného na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 2T/67/2017 a následne na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 23To/126/2018 vyplynulo spoluzavinenie poškodeného, ktoré nemožno ignorovať. Nemennou závažnou skutočnosťou je zistenie alkoholu v krvi poškodeného/nebohého.

3. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázaný nasledovný skutkový stav: Rozsudkom Okresného súdu Trenčín č.k. 2T/67/2017-282 zo dňa 16.08.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 23To/126/2018-300 zo dňa 29.01.2019 právoplatným a vykonateľným 29.01.2019 bol obžalovaný S. I., nar. XX.XX.XXXX, odsúdený za prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1 Tr. zákona na tom skutkovom základe, že dňa 01.08.2016 v čase o 05.05 hod. viedol nákladné motorové vozidlo zn. MAN TGA EČV: T s prívesom HONKHAUS AK 18 EČV: T po ceste I/57, v smere jazdy od obce Nemšová do obce Horné Srnie, v pravotočivej zákrute v dôsledku brzdenia došlo k zablokovaniu kolies prívesu, strate smerovej stability súpravy, pričom príves prešiel do protismeru, kde následne došlo ku zrážke ľavej prednej časti prívesu HONKHAUS AK 18, ťahaného za vozidlom MAN TGA, s ľavou prednou časťou vozidla Ford Galaxy EČV: X ktoré v tom čase viedol Q. D., naposledy bytom R. A., ul. N. S. XX/XX, ktorý pri dopravnej nehode utrpel smrteľné zranenie - šok z vykrvácania zo žíl a tepien krku vpravo a žíl a tepien pravého ramena, čo bolo bezprostrednou príčinou smrti poškodeného Q. D. k trestu odňatia slobody v trvaní 1 rok s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 2 roky, ako aj k trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu na dobu 1 rok. Súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že o vine a treste obžalovaného rozhodol aj s poukazom na skutočnosť, že súdny znalec potvrdil spoluzavinenie dopravnej nehody aj vodičom Fordu Galaxy pánom Q. D.. Z odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Trenčíne č.k. 23To/126/2018-300 zo dňa 29.01.2019 (str. 3 uznesenia), že odvolací súd vyjadril názor, že ak by vzniknutá situácia bola skutočne nebezpečná (čo však nevyplýva z okolností, že vozidlo poškodeného a obžalovaného sa bezpečne minuli), musel by obžalovaný riešiť situáciu havarijným brzdením, čo však neurobil. Je teda logické, že svoje vozidlo pribrzdoval jedine z dôvodu bezpečného prejazdu prívesu cez zákrutu. Obžalovaný S. I. bez ohľadu na to, či poškodený bol pred nehodou v protismere, bol povinný bezpečne prejsť zákrutou. Zo znaleckého posudku č. 25/2016 vypracovaného v trestnom konaní znalcom Ing. Adriánom Pupalom vyplynulo, že k strate smerovej stability súpravy dôsledku jej brzdenia, kedy práve brzdenie danej nenaloženej jazdnej súpravy (vozidlo MAN s ABS, starší príves bez ABS s elektronickej regulácie brzdovej súpravy a systémov podvozka) v danom mieste (zákruta), danej intenzity, na danom povrchu a z danej rýchlosti spôsobilo zablokovanie kolies prívesu, stratu smerovej stability súpravy a následný prejazd prívesu do protismeru, kde došlo k jeho zrážke s protiídúcim vozidlom Ford. Technika jazdy vodiča I. (vodiča nákladného motorového vozidla MAN s prívesom Honkhaus) bola z technického hľadiska nesprávna. Technika jazdy vodiča D. (vodiča vozidla Ford Galaxy) bola z technického hľadiska nesprávna. Technickou príčinou predmetnej dopravnej nehody bol prejazd prívesu jazdnej súpravy tvorenej nákladným motorovým vozidlom MAN s prívesom Honkhaus, ktorú v čase dopravnej nehody viedol vodič I., do protismeru, kde došlo k zrážke tohto prívesu s protiídúcim vozidlom Ford Galaxy. Znalec rozobral dva možné priebehy nehodového deja: 1. Pokiaľ by vozidlo Ford na začiatku nehodového deja jazdilo za stredovou čiarou v protismere, tak kolíznú situáciu vyvolal vodič Fordu Galaxy svojou nesprávnou technikou jazdy. A v tomto prípade by reakciu vodiča návesovej súpravy nebolo možné pri takomto priebehu nehodového deja považovať z technického hľadiska za nesprávnu. V takomto prípade by teda kolíznú situáciu vyvolal vodič Fordu Galaxy a toto jeho pochybenie by bolo aj technickou príčinou dopravnej nehody. 2. Ak by vozidlo Ford Galaxy počas celého nehodového deja až do okamihu zrážky jazdilo vo svojom pravom jazdnom pruhu v smere svojej jazdy, bola by technickou príčinou dopravnej nehody nesprávna reakcia vodiča vozidla MAN, ktorý by v dôsledku brzdenia nenaloženej súpravy spôsobil stratu smerovej stability súpravy a došlo by k prejazdu prívesu do protismeru, avšak v danom prípade je priechodné pribzdenie návesovej súpravy. Reakcia vodiča I. na vzniknutú situáciu bola v tomto prípade z technického hľadiska nesprávna, vyvolala kolíznú situáciu a bola technickou príčinou dopravnej nehody. Zároveň znalec konštatoval, že nesprávny prvok v technike jazdy vodiča I. ani vodiča D., a to jazda rýchlosťou mierne vyššou, nemá vplyv na technickú príčinu predmetnej dopravnej nehody. K strate smerovej stability jazdnej súpravy došlo pri jej brzdení, pričom aj pri jazde nižšou rýchlosťou vodičom I., by pri jej brzdení mohlo dôjsť k zablokovaniu kolies prívesu a jeho následnému prejazdu do protismeru. Taktiež rýchlosť vozidla vodiča D. nevyvolala kolíznú situáciu ani mu neznemožnila vzniknutú situáciu odvrátiť. Posúdenie tohto nesprávneho prvku v technike jazdy oboch vodičov, a to jazdy rýchlosťou, ktorá neumožňovala minúť sa s protiídúcim vozidlom pri zachovaní z technického hľadiska bežného bočného odstupu, na príčinu dopravnej nehody zostáva otázkou právnou. Vodič I. mal možnosť zabrániť dopravnej nehody, ak by počas prejazdu pravotočivej zákruty s jazdnou

súpravou nezačal brzdiť. Neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že vodič D. mal možnosť zabrániť zrážke ním riadeného vozidla Ford s príviesom protiúducej jazdnej súpravy potom, ako mal možnosť rozpoznať prejazd tohto príviesu do protismeru, t.j. do jazdného pruhu vozidla Ford. Z faktúry č. 118/2016 zo dňa 03.08.2016 bolo preukázané, že žalobkyni 1/ boli vyfakturované pohrebné služby spojené s úmrtím Q. D. vo výške 361,44 eur. Faktúra bola splatná dňa 10.08.2016. Vykonané úkony a druh nakúpeného tovaru preukazuje predložená objednávka u spoločnosti Styx, pohrebná služba. Z pokladničného dokladu zo dňa 03.08.2016 vyplýva, že suma 361,44 eur bola žalobkyňou 1/uhradená dňa 03.08.2016. Pokladničným dokladom na sumu 214,80 eur zo dňa 08.09.2016 bolo preukázané, že žalobkyňa 1/ uhradila dňa 08.09.2016 sumu 214,80 eur za tovar - vence a kytice. Z faktúry č. 011/2017 zo dňa 19.04.2017 bolo preukázané, že žalobkyni 1/ bola vyfakturovaná cena za pomník v sume 1.862 eur. Z príjmového pokladničného dokladu zo dňa 19.04.2017 vydaného W. H. - Kamenárstvo vyplýva, že suma 1.862 eur bola žalobkyňou 1/ uhradená dňa 19.04.2017. Zo súpisu výdavkov na kar zo dňa 06.08.2016 bolo preukázané, že náklady na kar predstavovali sumu 324,95 eur. Z príjmového pokladničného dokladu na sumu 324,95 eur zo dňa 08.08.2016 vyplýva, že suma 324,95 eur bola žalobkyňou 1/ uhradená dňa 08.08.2016. Oznámením o poistnom plnení zo dňa 23.06.2017 bolo preukázané, že žalovaný zlikvidoval totálnu škodu poškodeného vozidla Ford Galaxy, EČV: X v sume 2.191,532 eur. Z listu - uplatnenie nároku na náhradu škody adresovaného žalovanému zo dňa 12.03.2019 vyplynulo, že si žalobkyne 1/ - 4/ uplatnili u žalovaného nárok na náhradu škody vo výške 92.763,19 eur. Oznámením o poistnom plnení zo dňa 18.03.2019 bolo preukázané, že žalovaný uplatnil pri likvidácii nahlásenej škodovej udalosti spoluvinu poškodeného vo výške 50 % a vyplatil žalobkyňam 1/ - 4/ sumu 1.194,52 eur. Z vyrozumiení k oznámeniu k škodovej udalosti zo dňa 25.03.2019 adresovaných žalobkyňam 1/ - 4/ vyplynulo, že žalovaný oznámil žalobkyňam 1/ - 4/, že nie je oprávnený poskytnúť uplatnenú nemajetkovú ujmu s poukazom na § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z., nakoľko nemajetková ujma vzniká v dôsledku porušenia právnej povinnosti v inej než majetkovej sfére fyzickej osoby a zmluvou o povinnom zmluvnom poistení bol stanovený rozsah poistenia výlučne za škodu, nie však za ujmu na osobnostných právach. Z výsluchu žalobkyne 1/ na pojednávaní dňa 11.02.2020 bolo zistené, že s manželom sa zobrali po 8 rokoch, narodili sa im 3 deti. V súčasnosti je zamestnaná, má minimálnu mzdu, ktorá nepostačuje na výdavky rodiny. Pomáha jej brat a jej rodičia. Nemá vodičské oprávnenie ani auto, takže vždy musí poprosiť niekoho, aby ich zaviezol. Po smrti manžela sa psychicky zrútila, bola hospitalizovaná. Po nehode bola 2 mesiace PN, lekársku pomoc z odboru psychiatria nevyhľadala, ale myslí si, že to nie je úplne v poriadku. Deti sa na manžela stále pýtajú. Manžel mal vodičské oprávnenie od svojich 20 rokov. Nemal žiadnu dopravnú nehodu. Na ceste sa správal svedomito, hlavne, keď boli v aute ich deti. Mal rešpekt pred veľkými autami. Vodič S. I. sa im za tie 4 roky neospravedlnil. Jemu uložený trest nepovažuje za dostatočný, avšak vzhľadom nato, že súd takto rozhodol, s týmto rozsudkom sa stotožnili. Nad rámec skutočností uvedených pri výsluchu z priamej reči žalobkyne 1/ uvedenej v žalobe bolo zistené, že hoci uplynuli už takmer 3 roky, slová sa jej vyjadrujú veľmi ťažko a so slzami v očiach. V to osudné ráno išli do práce po letnej dovolenke, ktorú strávili návštevami podmorského akvária v Budapešti, navštívením miestnej ZOO a víkendom stráveným vo Vysokých Tatrách, miestnom aquaparku a spoznávaním kultúrnych pamiatok v Košiciach. Ako každé iné ráno sa rozlúčili a popriala manželovi šťastnú cestu. Netušila, že to boli posledné slová, ktoré počul. O tom, že sa niečo stalo, sa dozvedela z rozprávania jej nadriadeného, ktorý sa nemohol dostať do práce, keďže cesta, kde sa stala nehoda, bola uzatvorená. Mala zvláštnu predtuchu, preto manželovi niekoľko krát volala na súkromný i firemný telefón, nezdvíhal a neodpovedal ani na SMS. Psychicky sa zrútila. Polícia jej privolala zdravotnú pomoc, ktorá jej podala lieky na upokojenie. Pracovníci RZP ju odviezli na psychiatrické oddelenie do Fakultnej nemocnice v Trenčíne, kde po návrhu ošetrujúcej lekárky prijala infúziu liečbu s doporučeným na dočasnú práceneschopnosť, ktorá trvala 2 mesiace. Ošetrujúca lekárka navrhla aj hospitalizáciu, ktorú s vzhľadom na vek detí a rodičov musela odmietnuť. Po podanej infúzii sa prebrala až na druhý deň ráno s úplným výpadkom pamäte. Najťažšie bolo pre ňu vybrať manželovi oblečenie, ktoré mu majú obliecť do truhly. Deti mu nakreslili pár obrázkov a pripojili aj fotky z poslednej dovolenky. Cestou, na ktorej sa nehoda stala, chodieval pravidelne takmer 18 rokov, takže ju poznal veľmi dobre. S manželom sa spoznali v roku 1999 po maturitných skúškach. Po 8 rokoch sa vzali, v priebehu 6 rokov sa im narodili 3 deti. Manžel bol veľmi zručný. Deťom venoval každú voľnú chvíľu. Učil ich bicyklovať, korčuľovať, viedol ich k láske k prírode. Pravidelne chodili do blízkeho lesa, kde ich učil spoznávať nielen zvieratá, ale i liečivé rastliny a huby. Každoročne chodievali do Vysokých Tatier, ktoré boli jeho veľkou láskou. Plánovali, keď deti vyrastú, leteckú dovolenku k moru. Po tejto tragédii sa prospech v škole najstaršej dcéry (žalobkyni 2/) zhoršil, najmladšej dcéry (žalobkyni 4/) na odporúčenie psychologičky požiadala o odklad povinnej školskej dochádzky. Keďže žalobkyňa 1/ nie je držiteľkou vodičského oprávnenia, každý nákup a aj návšteva u lekára bola pre ňu zložitá situácia.

Pridružili sa aj finančné problémy. Zo strany vodiča I. a ani zo strany majiteľa firmy pre ktorú pracoval, sa dodnes nestretli s ospravedlnením alebo aspoň prejavom ľútosť. Pôsobil na ňu arogantným dojmom. Pravidelne chodí s deťmi zapalať sviečky na cintorín, kde je pochovaný. Deti mu rozprávajú čo všetko prežili, ako sa im darí v škole, najmladšia dcérka sa mu chváli, že čoskoro aj z nej bude už školáčka. Pýtajú sa prečo ich táto nepočuje, prečo neodpovedá, prečo už nechodia spolu na výlety, do kina.

4. Žalobkyne 1/ - 4/ sa podanou žalobou domáhajú náhrady škody spočívajúcej vo vynaložených nákladoch na pohreb nebohého Q. D. a náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá predstavuje finančnú náhradu vyvažujúcu ich utrpenie zo straty blízkej osoby. V konaní nebolo sporné, že nebohý Q. D. bol manželom žalobkyne 1/ a otcom žalobkýň 2/, 3/, 4/. Na námietku žalovaného sa súd v prvom rade zaoberal otázkou pasívnej legitímácie žalovaného ako poisťovne, u ktorej bolo v čase nehody dojednané povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Podstatným z hľadiska posúdenia dôvodnosti uplatneného nároku vo vzťahu k žalovanému bolo ustálenie, či tento nárok možno subsumovať pod plnenie v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. Pri riešení tejto právnej otázky súd odkazuje na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR, ktorým je rozhodnutie vydané pod sp. zn. 6MCdo 1/2016 z 31. 07.2017, ktoré rozhodnutie bolo publikované v Zbierke rozhodnutí a stanovísk NS SR pod č. R 61/2018, ďalej rozhodnutia sp. zn. 6Cdo 143/2017 z 27. 02. 2018, sp. zn. 6Cdo/206/2017 z 27.02.2018, sp. zn.8Cdo/6/2018 z 27.07.2018, 6Cdo 207/2018 z 17.04.2019. V uvedených rozhodnutiach Najvyšší súd SR zhodne konštatoval, že: "Pri posúdení právnej otázky pasívnej legitímácie žalovanej nemožno opomenúť rozsudok Súdneho dvora Európskej Únie C-22/12 vo veci Haasová zo dňa 24. októbra 2013, v ktorom Súdny dvor vyslovil záver, že príslušné ustanovenia smerníc (Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972, Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005 a Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990) o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za ujmu (hmotnú i nemotnú) upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 6 MCdo 1/2016 z 31. júla 2017 (R 61/2018) vysvetlil, že "pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené toho času platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie „ujmy alebo škody“, či používa pojmy „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“, z čoho je zrejmé, že komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu. Najvyšší súd v tomto rozsudku vychádza z eurokonformného výkladu pojmu škoda na zdraví, upraveného v ustanovení § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., ktorý je súladný s názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky, prezentovaným v jeho uznesení sp. zn. I. ÚS 474/2016 zo 17. augusta 2016, kde ústavný súd uviedol, že „hoci Súdny dvor Európskej únie viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. V Slovenskej republike povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel upravuje zákon č. 381/2001 Z. z., podľa ktorého má aj sťažovateľka (poisťovňa) ako poisťiteľ oprávnenie vykonávať poistenie zodpovednosti na území Slovenskej republiky.“ Aj podľa rozsudku Súdneho dvora vo veci Drozdovs C - 277/12, smernica Rady 72/166/EHS a smernica Rady 84/5/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokryť aj náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá bola spôsobená blízkym osobám, usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo. V rovnakom duchu sa viackrát vyslovil aj Ústavný súd SR (napr. v rozhodnutiach I. ÚS 47/2016-17 zo dňa 17.08.2016, III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016, III. ÚS 610/2017-11 zo dňa 10.10.2017). Uvedený záver nemôže spochybníť ani odlišné systematické zaradenie ustanovení § 11 a § 13 Obč. zák. k úprave zásahov do ochrany osobnosti, ktorá je nezávislá od úpravy zodpovednosti za škodu. Potom možno ustáliť, že rozsudkom NSSR sp.zn. 6MCdo 1/2016 bol

prekonaný aj skorší názor Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.04.2011 sp.zn. 4Cdo/168/2009 a rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.03.2016 sp.zn. 3Cdo/301/2012, na ktoré poukazoval žalovaný vo svojich vyjadreniach. Je pritom potrebné zdôrazniť, že rozhodnutie R61/2018 na rozdiel od tých, ktoré uviedol žalovaný, predstavuje z dôvodu svojej publikácie v zbierke nepochybne vyššiu mieru autority a možno ho tak zaradiť medzi rozhodnutia predstavujúce ustálenú rozhodovaciu prax. Týmto postupom Najvyššieho súdu SR bolo dosiahnuté názorové zjednotenie dovolacích senátov v predmetnej problematike, čím zároveň došlo k ustáleniu rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR. Najnovším rozhodnutím NS SR, ktoré poukazuje na prezentovaný právny názor, je aj uznesenie NS SR sp.zn. 4Cdo/247/2019 zo dňa 27.05.2020. V nadväznosti na uvedené s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a súčasne zohľadňujúc zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby, vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, ako aj aplikujúc extenzívny výklad pojmu „náhrady škody“, je zjavné, že vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Obč. zák. (§ 11 a § 13) umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Z uvedeného teda vyplýva, že aj nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv pozostalých je predmetom povinného zmluvného poistenia v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. a že v spore o náhradu takejto ujmy je daná pasívna legitímácia poisťovne vykonávajúcej povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel, t.j. žalovaného. Z uvedených dôvodov súd vyhodnotil námietku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného ako nedôvodnú. Súd k doplneniu uviedol, že výber poisťovne ako žalovaného je vo výlučnej kompetencii žalobkýň 1/- 4/, ktoré ako oprávnené osoby mali možnosť nárok na to isté plnenie uplatniť proti viacerým subjektom, pričom proti každému z nich z iného právneho dôvodu, t.j. proti trestne zodpovednému vodičovi, proti prevádzkovateľovi motorového vozidla aj proti poisťovni zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

5. Následne sa súd zaoberal na základe vznesenej námietky premlčania žalovaným otázkou vymáhateľnosti uplatneného nároku a dospel k záveru, že námietka premlčania vznesená žalovaným nie je ani z časti dôvodná. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka predstavuje jedno z parciálnych a relatívne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo, na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nestačí. Napriek tomu, že ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv, jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy. Podľa názoru súdu je to obsah nároku a nie predmet jeho ochrany, čo robí pre povahu nároku rozhodujúce, či sa uplatní všeobecný právny inštitút premlčania. Ak obsahom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je požiadavka na zaplatenie peňažnej sumy, potom princíp právnej istoty vylučuje, aby plynutiu času neboli priznané žiadne právne účinky. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Obč. zák. viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby (viď. uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 17.02.2011 sp.zn. 5Cdo/265/2009). Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. K zásahu do osobnostných práv žalobkýň 1/- 4/ došlo dňa 01.08.2016, kedy došlo k predmetnej dopravnej nehode, v dôsledku ktorej došlo k úmrtiu manžela žalobkyne 1/ a otca žalobkýň 2/ - 4/. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy sa premlčuje v trojročnej lehote, ktorá plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz a právo na náhradu škody sa premlčí v lehote dvoch rokov odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Premlčacia lehota nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v danom prípade spolu v sume 90.000 eur začala plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k tomuto zásahu, t.j. 02.08.2016, kedy mohli žalobkyne 1/ - 4/ vykonať svoje právo na uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy prvýkrát. Od tohto dňa začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá skončila dňa 02.08.2019. Nakoľko žaloba bola žalobkyňami 1/ - 4/ podaná dňa 30.04.2019, bola podaná v premlčacej dobe. Pritom súd poukázal aj na skutočnosť, že žalobkyne 1/ - 4/ uplatnili tento nárok aj v rámci trestného konania, v ktorom boli napokon odkázané so svojím nárokom na civilný proces, a tým došlo k spočívaniu premlčacej doby odo dňa uplatnenia tohto nároku (28.04.2017 ako vyplýva z pripojeného trestného spisu) do dňa doručenia rozhodnutia v trestnom konaní žalobkyňami (11.02.2019). Z uvedených dôvodov je námietka premlčania vznesená žalovaným v tejto časti nedôvodná.

6. V časti nároku na náhrady škody uplatnenej žalobkyňou 1/ začala plynúť premlčacia doba odo dňa 01.08.2016, t.j. odo dňa dopravnej nehody, kedy sa žalobkyňa 1/ dozvedela o tom, kto za škodu zodpovedá, t.j. okamihom preukázateľného získania informácie o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, konkrétne ktorá fyzická alebo právnická osoba za škodu zodpovedá; v uvedenom okamihu nemusí byť daná z rozhodnutia súdu vyplývajúca nespochybniteľná istota poškodeného o zodpovednom subjekte a o jeho zodpovednosti (R 16/2014). Nakoľko si žalobkyňa 1/ uplatnila tento nárok v rámci trestného konania (tzv. adhézne konanie), v ktorom bola napokon odkázaná so svojim nárokom na civilný proces, došlo tým k spočívaniu premlčacej doby odo dňa uplatnenia tohto nároku (24.04.2017 ako vyplýva z pripojeného trestného spisu) do dňa doručenia rozhodnutia v trestnom konaní žalobkyne 1/ 11.02.2019 (dátum doručenia rozsudku OS TN č.k. 2T/67/2017-282 zo dňa 16.08.2018, ktorým bola odkázaná na civilný proces - vid' uznesenie NS SR sp.zn. 1Cdo/43/2010). Na základe uvedených skutočností súd konštatoval, že k uplatneniu nároku na náhradu škody došlo v rámci plynutia premlčacej doby (nakoľko premlčacia lehota je dvojročná (730 dní) a premlčacia lehota plynula od 01.08.2016 do 28.04.2017 270 dní, následne v období od 28.04.2017 do 11.02.2019 spočívala 654 dní a do podania žaloby plynula v období od 11.02.2019 do 30.04.2019 78 dní, t.j. plynula iba 348 dní, a preto je námietka premlčania vznesená žalovaným aj v tejto časti nedôvodná.

7. V konaní bolo nesporne preukázané, že príčinou smrti Q. D., manžela žalobkyne 1/ a otca žalobkýň 2/ - 4/ boli zranenia, ktoré utrpel pri dopravnej nehode, ku ktorej došlo dňa 01.08.2016 a za spôsobenie ktorej bol vodič S. I. právoplatne odsúdený. Je nepochybné, že úmrtím manžela a otca došlo k závažnému zásahu do práva na ochranu súkromia v zmysle § 11 Obč. zák. a do emocionálnej sféry žalobkýň 1/ - 4/. Spôsobená ujma je nezvratiteľná, nenapraviteľná, neodstrániteľná a trvalá. Žiadna z morálnych foriem zadostučinenia podľa § 13 ods. 1 Obč. zák. nemôže tento zásah nahradiť. Žalobkyne majú s poukazom na § 11 Obč. zák. právo na ochranu svojej osobnosti, svojho súkromia. Právo na ochranu súkromia zahŕňa široký rozsah života človeka - právo na ochranu intímneho života, citového života, priateľských vzťahov, rodinných vzťahov a podobne, do ktorého im škodca zasiahol svojim konaním. Námietka žalovaného o nedostatočnom preukázaní intenzity väzieb žalobkýň 1/ - 4/ a nebohého Q. D. s poukazom na to, že nestačí iba predpoklad existencie tejto citovej väzby podľa názoru súdu neobstojí. Podmienkou priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu je potrebné považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledku považuje za ujmu značnú. Je potrebné vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal. Súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život, zahŕňajúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými a preto rešpektovanie súkromného, teda i rodinného života musí zahŕňať právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby bolo možné okrem iného tiež rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Zavinená smrť blízkej osoby preto môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnym, morálnym a citovým väzbám predstavovať natoľko závažnú nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a naplňovanie osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť, či vážnosť v spoločnosti. Strata blízkej osoby je pre väčšinu ľudí tou najväčšou stratou, s ktorou sa môžu vo svojom živote stretnúť. Preto šokujúca smrť manžela žalobkyne 1/ a najmä otca žalobkýň 2/ - 4/, ktoré tak v útlom veku prišli o svojho rodiča, predstavuje mimoriadnu udalosť s nenapraviteľným následkom. Žalobkyne 2/ - 4/ ako maloleté deti sú zasiahnuté stratou osoby, ktorej nezastupiteľným poslaním je práve upevňovanie a pozitívne rozvíjanie citových vzťahov a odovzdávanie otcovskej lásky, na ktorých je človek existenčne závislý. Jeho absencia sa negatívne prejaví nielen vo sfére osobnostného prežívania, ale významným spôsobom ovplyvní celý ich budúci život. Strata takéhoto člena rodiny v tomto období života (žalobkyňa 2/ mala v čase nehody 11 rokov, žalobkyňa 3/ 5 rokov a žalobkyňa 4/ 3 roky) predstavuje nenávratnú deštrukciu medziľudských väzieb, vytvárajúcich základ rodinného života. Veľká intenzita týchto citových väzieb sa prezumuje už so samotného vzťahu maloletých detí v takom útlom veku k otcovi. Intenzita vzťahu žalobkyne 1/ k nebohému bola preukázaná samotným výsluchom žalobkyne 1/, ktorá preukázateľne citovo trpí v dôsledku nenávratne pretrhnutého vzťahu s manželom, keď takýmto spôsobom prišla o životného partnera, s ktorým strávila 17 rokov, mali tri deti, budovali si spoločné bývanie, chodili na spoločné dovolenky. Zosnulý manžel žalobkyne 1/ zastával rolu životela a prirodzenej autority v rodine, staral sa o deti, ktorým venoval značný čas svojho voľného času a staral sa o ne aj po stránke výchovy, starostlivosti, rozvíjania záujmov, či budovania vzťahu rodič - dieťa. V dôsledku smrti manžela zanikol manželský vzťah, ktorý dovtedy plnil všetky svoje spoločenské funkcie, smrť manžela má dopad aj na finančné zabezpečenie rodiny. U žalobkyne 1/ sa okrem všeobecných následkov prejavili aj následky spočívajúce

v zhoršení jej psychického stavu. Týmto je preukázaný prvý predpoklad vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žalobkýň 1/ - 4/. Ďalšími predpokladmi sú: porušenie právnej povinnosti spočívajúca v konaní vodiča Juraja I., ktorý spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zomrel príbuzný žalobkýň 1/ - 4/) a príčinná súvislosť medzi touto ujmom a protiprávnym konaním (keď v dôsledku spôsobenej dopravnej nehody došlo k zásahu do osobnostných práv žalobkýň 1/ - 4/). Na základe uvedených skutočností súd dospel k záveru, že sú splnené predpoklady náhrady nemajetkovej ujmy a preto posúdil nárok žalobkýň 1/ - 4/ na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2 Obč. zák. ako dôvodnú. Na vyššie popísané dopady smrti nebohého ako manžela žalobkyne 1/ a otca žalobkýň 2/ - 4/ súd prihliadol pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Žiadna forma morálneho zadostučinenia však nepostačuje na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá značná nemajetková ujma na strane žalobkyne 1/ ako aj na strane žalobkýň 2/ - 4/, ktorých právo na ochranu osobnosti bolo porušené zásahom s neodstrániteľnými následkami. Zákonom ani iným právnym predpisom nie sú stanovené maximálne sumy náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a rozhodnutie o tomto nároku je ponechané na úvahe súdu. V rámci svojej rozhodovacej činnosti súdy priznávajú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch pozostalým rodinným príslušníkom z titulu usmrtenia ich blízkej osoby v rôznych sumách, vždy v závislosti od okolností toho - ktorého prípadu. Z publikovaných a spracovaných súdnych rozhodnutí (Šorl R.: Náhrada nemajetkovej ujmy (bolestné za smútok) pozostalého príbuzného. Stav a východiská. Bulletin slovenskej advokácie 9/2017, s. 12- 14) bolo zistené, že v prípade smrti príbuzného pri dopravnej nehode napr. Okresný súd Senica rozsudkom sp.zn. 4C/58/2010 potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp.zn. 10Co/137/2013 priznal pozostalej manželke a dvom maloletým deťom po 22.130 eur každému, Okresný súd Nitra rozsudkom sp.zn. 8C/41/2012 potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp.zn. 5Co/182/2013 priznal pozostalej manželke a dvom maloletým deťom po 10.000 eur každému, Okresný súd Brezno rozsudkom sp.zn. 2C/61/2010 potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp.zn. 12Co/465/2014 priznal pozostalej manželke, plnoletému dieťaťu a maloletému dieťaťu po 33.500 eur každému, a tiež Okresný súd Trenčín rozsudkom sp.zn. 20C/47/2017 potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 19Co/71/2019 priznal plnoletým dcéram nebohej 20.000 eur každej. Súd pri rozhodovaní o uplatnenom nároku zohľadnil závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy so zreteľom na jej intenzitu, rozsah, dopad a vzal zreteľ aj na okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobkýň 1/ - 4/ a uzavrel, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v uplatnených výškach, a to vo výške 30.000 eur pre žalobkyňu 1/ ako manželku nebohého, ktorá ostala sama ako živiiteľka rodiny s tromi maloletými deťmi a vo výške 20.000 eur pre každú zo žalobkýň 2/ - 4/ ako maloleté deti nebohého je primeranou a spravodlivou na zmiernenie zásahu do osobnostných práv žalobkýň 1/ - 4/ a preto žalobe výrokom II. v časti uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy vyhovel. Súd tiež uvádza, že nebohý bol zdravý, pracujúci, mal 37 rokov, bol živiiteľom rodiny a jeho miesto v rodine nemožno nahradiť ani takouto finančnou satisfakciou.

8. Žalovaný v konaní poukazoval na potrebu aplikácie § 441 Obč. zák. a v prípade priznania náhrady nemajetkovej ujmy prihliadať aj na spoluzavinenie nebohého. Súd v tejto súvislosti uviedol, že je povinný prihliadať na spoluzavinenie poškodeného a trestným rozsudkom je súd viazaný len v rozsahu rozhodnutia o tom, že bol spáchaný konkrétny skutkovo vymedzený trestný čin a kto ho spáchal, z čoho vyplýva, že rozhodnutie, ktorým bol páchatel' uznaný za vinného neznamená, že škoda bola spôsobená výlučne jeho zavinením. Za účelom zistenia miery spoluzavinenia nebohého súd vykonal na návrh strán sporu dokazovanie oboznámením znaleckého posudku vypracovaného v rámci trestného konania (znalecký posudok č. 25/2016 vypracovaný znalcom Ing. Adriánom Pupalom) a rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 2T/67/2017-282 zo dňa 16.08.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 23To/126/2018-300 zo dňa 29.01.2019. Podľa názoru súdu znalec v predmetnom znaleckom posudku popísal dva možné priebehy nehodového deja zo dňa 01.08.2016, nakoľko, ako znalec uviedol, nemožno jednoznačne ustáliť, či vozidlo Q. D. jazdilo počas nehodového deja pred zrážkou v protismere (ako to uvádzal vodič S. I. pri svojej obhajobe). Pri jednom uvádzanom spôsobe nehodového deja mohol Q. D. svojou nesprávnou technikou jazdy zapríčiniť predmetnú nehodu, avšak tento načrtnutý priebeh nehodového deja nebol preukázaný. Z toho vychádzal aj Krajský súd v Trenčíne, keď vo svojom rozhodnutí uzavrel, že vodič S. I. vozidlo pribrzdoval jedine z dôvodu bezpečného prejazdu prívesu cez zákrutu a nešlo o havarijné brzdenie, teda obžalovaný S. I. bez ohľadu na to, či nebohý Q. D. bol pred nehodou v protismere, bol povinný bezpečne prejsť zákrutou (str. 3 uznesenia KSTN č.k. 23To/126/2018-300 zo dňa 29.01.2019). Ako ďalej znalec uvádza, neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že vodič Q. D. mal možnosť zabrániť zrážke ním riadeného vozidla Ford s prívesom protiúdeej jazdnej súpravy potom, ako mal možnosť rozpoznať prejazd tohto prívesu do protismeru a k strate smerovej stability prívesovej súpravy spojenej s následným prejazdom prívesu

do protismeru došlo v dôsledku jej brzdenia, kedy došlo k zablokovaniu kolies, t.j. v dôsledku konania vodiča S. I.. Možné zavinenie dopravnej nehody nebohým Q. D. pre účely rozhodovania o náhrade nemajetkovej ujmy nevyplýva ani zo skutočnosti, na ktorú poukázal žalovaný, že znalec v znaleckom posudku posúdil jazdu odsúdeného vodiča S. I. ako aj jazdu nebohého Q. D. za technicky nesprávnu, nakoľko ako vyplýva z vyššie uvedeného ani pri správnej technike jazdy (správna rýchlosť) by nebohý Q. D. nezabránil predmetnej nehode, nakoľko vodič I. ako vodič z povolania mal vedieť, že brzdomá súprava nie je vybavená protiblokovacím systémom ABS a mal predvídať dôsledky brzdenia takejto súpravy. Z toho vyplýva, že znalcom uvedená nesprávna technika jazdy nebohého Q. D. nemala vplyv na príčinu dopravnej nehody, ktorým bolo porušenie povinnosti vodičom S. I. bezpečne prejsť zákrutou. Ďalej žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal ani tvrdenú jazdu nebohého Q. D. pod vplyvom alkoholu. Na základe uvedených skutočností súd uzavrel, že z uvedených konštatovaní nemožno ustáliť ani len čiastočné zavinenie nebohého Q. D., ktoré by malo vplyv na výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy.

9. Žalovaný pri svojej obrane tiež poukazoval na potrebu zohľadnenia okolností na strane vodiča S. I., najmä jeho majetkových pomerov, pri rozhodovaní o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. K tejto obrane žalovaného súd uviedol, že majetkové pomery pôvodcu zásahu je potrebné vnímať len ako výnimočný nástroj na zmiernenie prílišnej tvrdosti, resp. zjavnej neprimeranosti. Určite nemôže byť daná priama úmera medzi rozsahom majetku pôvodcu zásahu a výškou náhrady. Právo na súkromie a rodinný život je totiž vyššou hodnotou než právo na ochranu majetku škodcu. Majetkové pomery môže byť korektívom na elimináciu premrštených či neúnosne vysokých nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy, o ktorý prípade sa v tomto konaní nejedná, keďže náhrada nemajetkovej ujmy bola žalobkyňami 1/ - 4/ podľa názoru súdu uplatnená primerane. Majetkové pomery škodcu teda neslúžia na to, aby sa podľa nich odstupňovala výška náhrady. Z uvedeného dôvodu s poukazom aj na skutočnosť, že v predmetnom konaní nie je žalovaným pôvodca zásahu (vodič S. I.), ale poisťovňa ako subjekt, u ktorého bolo uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a s poukazom na odôvodnenie pasívnej vecnej legitímácie poisťovne ako žalovaného, nie je podľa názoru súdu potrebné skúmať majetkové pomery pôvodcu zásahu v predmetnom konaní.

10. Žalobkyňa 1/ podanou žalobou tiež uplatnila nárok na náhradu škody v sume 1.489 eur, ktorá jej vznikla uhradením nákladov spojených s pohrebom, karom a zriadením pomníka nebohému Q. D.. Žalovaný ako poisťovateľ zaplatil žalobkyni 1/ z uplatnenej sumy pohrebných nákladov 2.763,19 eur sumu 1.194,52 eur, keď započítal štátnu dávku vo výške 79,67 eur a uplatnil si z titulu spoluviny nebohého Q. D. zníženie poistného plnenia o 50 %. Vzhľadom na vyššie uvedené odôvodnenie pasívnej legitímácie žalovaného aj s poukazom na § 15 zákona č. 381/2001 Z.z., vzniklo podľa § 449 ods. 2 Obč. zák. žalobkyni 1/ ako aktívne legitimovanému subjektu právo na náhradu škody spočívajúcej v nákladoch vynaložených v súvislosti s pohrebom nebohého príbuzného. Žalobkyňa 1/ tieto náklady v celkovej sume 2.763,19 eur preukázala listinnými dôkazmi (faktúrami a pokladničnými dokladmi z č.l. 23 až 29 spisu) a žalovaný ich vynaloženie nerozporoval ani nenamietal ich výšku. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný uhradil z uplatnenej sumy náhrady škody iba sumu 1.194,52 eur (plus 79,67 eur) a na závery súdu uvedené v ods. 51 tohto rozsudku o žalovaným tvrdenej spoluvine nebohého Q. D., súd priznal žalobkyni 1/ uplatnenú náhradu škody v sume 1.489 eur a výrokom I. rozsudku vyhovel žalobe v tejto časti a zaviazal žalovaného na jej zaplatenie. Zároveň súd priznal žalobkyni 1/ aj uplatnené úroky z omeškania z uplatnenej a priznanej náhrady škody, ktoré posúdil podľa § 517 ods. 2 Obč. zák. v spojení s § 3 ods. 1 nar. vlády č. 87/1995 Z.z. Žalobkyňa 1/ si uplatnila úroky z omeškania počnúc dňom 18.03.2019, t.j. odo dňa oznámenia žalovaného o čiastočnom poistnom plnení. Diskontná sadzba ECB bola v rozhodnej dobe určená vo výške 0 % , ktorá sa zvyšuje o 5 percentuálnych bodov. Žalobkyni 1/ tak súd priznal úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.489 eur od 18.03.2019 do zaplatenia. Lehotu na splnenie povinnosti, 3 dni od právoplatnosti tohto rozhodnutia, určil súd podľa § 232 ods. 3 CSP. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 CSP a žalobkyniam 1/ - 4/ ako strane sporu, ktorá mala vo veci plný úspech, priznal náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie a bránenie práva v rozsahu 100 % proti žalovanému ako strane sporu, ktorá vo veci úspech nemala. O výške náhrady trov konania súd rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

11. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, v ktorom uviedol, že trvá na všetkých v doterajšom konaní prezentovaných a uvedených skutočnostiach. Nesúhlasí so závermi súdu, ktoré uvádza v odôvodnení napadaného rozsudku. Odôvodnenie rozsudku považuje za nepresvedčivé, kedy sa v ňom konajúci súd nedokázal vyporiadať so všetkými jeho námietkami. Konajúci súd akceptoval vyjadrenia a predložené dôkazy žalobcov, bez toho aby ich konfrontoval s argumentmi žalovaného a

zároveň má za to že súd nesprávne právne vec posúdil a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, čím prijal nezákonný a právne neudržateľný rozsudok. Konajúci súd sa nesprávne vypořiadal so zásadnými skutočnosťami, a to vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania a v posúdení okolností samotnej dopravnej nehody - miery zavinenia toho-ktorého účastníka dopravnej nehody. Pokiaľ konajúci súd ustálil, že je daná pasívna vecná legitímácia žalovaného, pri použití eurokonformného výkladu pojmov „náhrada škody“/ „škoda na zdraví“ a teda ustanovení zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej ako „Zákon o povinnom zmluvnom poistení“) (ustanovenie § 4 ods. 2 v spojení s ustanovením § 15 ods. 1 Zákona o povinnom zmluvnom poistení), potom nárok uplatňovaný voči žalovanému mal a musel byť vyhodnotený ako uplatnenie si náhrady škody, pretože Zákon o povinnom zmluvnom poistení náhradu iných alebo obdobných nárokov nepozná - pozná len náhradu škody. V rámci svojej procesnej obrany vzniesol voči uplatneným nárokom žalobkyní na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch námietku premlčania. Pre plynutie premlčacej doby čo do jej začatia a dĺžky má zato, že pre predmetnú právnu vec pri akceptovaní pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v konaní je rozhodujúci Zákon o povinnom zmluvnom poistení, konkrétne aplikácia ustanovenia § 15 ods. 2 v spojení s ustanovením § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zákon o povinnom zmluvnom poistení jednoznačne v ustanovení § 15 ods. 2 ustanovuje, že na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila. Primárne toto ustanovenie hovorí o škode a nie o náhrade nemajetkovej ujmy, a preto nemožno aplikovať inštitút premlčania nemajetkovej ujmy na premlčanie nemajetkovej ujmy, ktorá je pri takomto posúdení vyhodnotená ako škoda na účely Zákona o povinnom zmluvnom poistení. Zákon o povinnom zmluvnom poistení nepozná náhradu nemajetkovej ujmy, ale len inštitút náhrady škody a presne ustanovuje v ustanovení § 4 čo sa nahrádza prostredníctvom jeho ustanovení. Ak konajúce súdy prijali záver, že nemajetkovú ujmu, resp. jej náhradu je možné subsumovať pod túto škodu, tak je jediný možný, správny a logický záver, že premlčanie bude v intenciách ostatných škôd nahrádzaných z povinného zmluvného poistenia motorového vozidla, a to ako dvojročná doba subjektívna, tak aj trojročná, resp. desaťročná doba objektívna. S poukazom na uvedené má zato, že nie je možné na jednej strane prijať aplikáciu Zákona o povinnom zmluvnom poistení, t. j. záver o tom, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 a 3 spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a zároveň na strane druhej ustanovenia tohto zákona vo vzťahu k premlčaniu ignorovať. V právnom štáte je takéto konanie neudržateľné. Zdôrazňuje tú skutočnosť, že práve žalobcovia odvodzujú svoj nárok cez ustanovenia Zákona o povinnom zmluvnom poistení a konajúce súdy v týchto intenciách prijímajú závery o pasívnej vecnej legitímácii žalovaného v postavení poisťovateľa, že ide v prípade nemajetkovej ujmy o škodu na účely Zákona o povinnom zmluvnom poistení, potom je potrebné k tomuto nároku ako ku škode pristúpiť a aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka vo vzťahu k premlčaniu nároku na náhradu škody. K úmrtiu manžela a otca žalobcov došlo dňa 01.08.2016, kedy tento moment je potrebné považovať za vedomosť o výške škody a o tom, kto ju spôsobil. K riadnemu uplatneniu nároku voči žalovanému došlo podaním žaloby dňa 30.04.2019, teda po uplynutí dvojročnej subjektívnej doby, ktorá uplynula dňa 01.08.2018. Má zato, že vo vzťahu k uplatnenému nároku na nemajetkovú ujmu voči žalovanému, zdôrazňuje v postavení poisťovateľa, nie je možné v otázke premlčania prijať záver o aplikácii ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka. Tento záver konajúceho súdu je nedostatočne odôvodnený a v konečnom dôsledku spôsobuje zmätočnosť, nepresvedčivosť a nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Zároveň vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania (tak v časti nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch ako aj v časti nároku na náhradu škody) nie je možné prijať záver o spočívaní premlčacej doby v rámci trestného konania voči žalovanému. Tento záver konajúceho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Spočívanie premlčania práva uplatnené na súde v rámci trestného konania možno konštatovať iba vo vzťahu k pôvodcovi zásahu, vodičovi S. I.. Žalovaný a vodič Juraj I. sú rôzne zodpovednostné subjekty, ktoré nesú zodpovednosť za vzniknutú škodu, resp. nemajetkovú ujmu na základe rôznych právnych základoch, a preto lehota na uplatnenie nároku voči každému z týchto subjektov začína plynúť a plynie osobitne. Žalovaný nebol účastníkom trestného konania a voči nemu nebol žiaden nárok uplatnený v tomto konaní. V zmysle platnej právnej úpravy nemožno dôjsť k záveru, že uplatnením nároku na náhradu škody voči ktorémukoľvek zodpovednému subjektu, plynie jednotná premlčacia lehota voči všetkým subjektom a riadi sa rovnakými pravidlami, takýto záver je v právnom štáte neudržateľný. V zmysle uvedených skutočností má za to, že zo strany konajúceho súdu došlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci a interpretácii právnych noriem na predmetný skutkový stav. Aj napriek situácii, kedy legislatíva výšku náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých príbuzných obete dopravnej nehody explicitne nerieši ani nelimituje a ponecháva ju výlučne

na voľnej úvahe všeobecných súdov, je potrebné skúmať kritéria, od ktorých sa následne samotná výška nemajetkovej ujmy má odvíjať. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy určuje súd, ale s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo. Žalobcovia si môžu uplatniť v zásade akúkoľvek výšku, avšak musia, svoj nárok dôsledne odôvodniť a preukázať. Z hľadiska určenia výšky nemajetkovej ujmy zákonné ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka neustanovuje sice žiadne medze, to však neznamená, že súčasne neustanovuje zákonné predpoklady pre jej priznanie, a to závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka zakotvuje taxatívne dve kritéria, a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a ďalej veľmi široko chápané okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo (pričom vždy musia byť zisťované okolnosti nielen na strane pôvodcu zásahu, ale aj na strane postihnutej osoby, konkrétne napr. aký je podiel samotnej postihnutej osoby na priebehu činnosti pôvodcu vyúsťujúcej do neoprávneného zásahu). Druhé kritérium (okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo), je stanovené zámerne veľmi všeobecne tým, že by malo byť uplatnené vo vzťahu ako k postihnutej osobe, tak k osobe, ktorá neoprávnený zásah spôsobila. Tým je sledovaný cieľ, aby pri určení konkrétnej výšky peňažného zadosťučinenia bolo možné v rámci voľnej úvahy súdu, ktorá práve na tomto mieste dostáva veľký priestor, a v súlade s princípom spravodlivosti pružne prihliadnuť na najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo. Má zato, že vo vzťahu k uplatnenému nároku náhrady nemajetkovej ujmy sa súd prvej inštancie nedostatočne vysporiadal so samotnými okolnosťami dopravnej nehody, čo malo zásadný vplyv na výšku priznanej náhrady, ktorú považuje za neprimeranú. Žalobcovia nedokázali osvedčiť riadne všetky skutočnosti odôvodňujúce nimi uplatňovaný nárok - nedokázali preukázať taký zásah do práva na súkromie, ktorý by odôvodňoval poskytnutie satisfakcie vo forme peňažnej náhrady. Súd prvej inštancie žiadnym relevantným spôsobom neodôvodnil, ako žalobcovia výpoveďou (resp. výpoveďou žalobkyne 1/) preukázali tak intenzívny zásah do ich osobnostných práv, ktorý by odôvodňoval priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do osobnostných práv fyzickej osoby, patrí stále iba tej, ktorej konkrétnej fyzickej osobe, ktorá je povinná tento zásah preukázať. Má zato, že v konkrétnych prípadoch nie je úlohou súdu „predvídať“ zásah do osobnostných práv žalobcov, naopak, je povinnosťou žalobcov tento zásah a jeho intenzitu preukázať. Z hľadiska skutkových okolností týkajúcich sa preukázania citových väzieb medzi žalobcami a zosnulým, z ktorých žalobcovia v konaní pred súdom prvej inštancie vyvodzovali svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nestačí iba predpoklad existencie tejto citovej väzby. Súd sa žiadnym spôsobom v odôvodnení rozsudku nevysporiadal s argumentáciou žalovaného o tom, že za určité zadosťučinenie žalobcom je nutné považovať aj oľutovanie činu vinníkom dopravnej nehody a následné uloženie trestu v trestnom konaní. K tomu, aby nárok na relatívnu náhradu nemajetkovej ujmy bol vôbec súdom priznaný, musí tento dospieť k záveru, že morálne zadosťučinenie sa javí ako nepostačujúce. Konkrétne formy zadosťučinenia (odsúdenie žalovaného v trestnom konaní, ospravedlnenie, prejav ľútosť a pod.) a ich dopady do sféry pozostalých je treba zohľadniť i pri určení výšky škody. Tieto skutočnosti neboli súdom prvej inštancie skúmané, čo indikuje nesprávnosť jeho postupu a prijatie nezákonného rozhodnutia. S poukazom na v konaní vykonané dokazovanie pripojením trestného spisu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 2T/67/2017 sa konajúci súd nesprávne vysporiadal s opakovanými námietkami žalovaného v otázkach spoluzavinenia nebohého. Rozhodnutie konajúceho súdu, kedy nezohľadnil mieru účasti na dopravnej nehode na strane nebohého, nezodpovedá okolnostiam skutkovému nehodovému deju zisteného v trestnom konaní. Skúmanie zavinenia nebohého na vzniku škody v zmysle ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka vykonáva súd v civilnom sporovom konaní aj bez návrhu (R 22/1979) a skúmanie tejto otázky nespadá do rozsahu viazanosti súdu v civilnom sporovom konaní inými rozhodnutiami (ustanovenie § 193 tretia veta Civilného sporového poriadku), pretože trestným rozsudkom o odsúdení je súd prvej inštancie viazaný len v rozsahu rozhodnutia o tom, že bol spáchaný konkrétny skutkovo vymedzený trestný čin a že ho spáchala konkrétna osoba, z čoho vyplýva, že rozhodnutie, ktorým bol páchatel trestného činu uznaný za vinného neznamená, že škoda bola spôsobená výlučne jeho zavinením; ak sa okrem páchatela trestného činu na vzniku škody podieľalo aj konanie alebo opomenutie poškodeného, nie je súd v civilnom sporovom konaní o nároku na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) pri posúdení spoluzavinenia nebohého viazaný výrokom o vine páchatela. Inými slovami pre odsúdenie vodiča postačovalo jeho porušenie povinností a spoluvina a porušenie povinností nebohého nemohlo mať vplyv na skutkové otázky, ale len na výšku uloženého trestu. Odsúdenie tak nemôže byť podkladom pre prijatie záveru výlučnej občianskoprávnej zodpovednosti vodiča. Znaleckým dokazovaním v rámci trestného konania bolo zistené, že technika jazdy oboch vodičov bola z technického hľadiska nesprávna. Znalec konštatoval a potvrdil, že obaja účastníci nehody mali svoj podiel viny na spôsobiení dopravnej nehody. Konajúci súd sa s uvedenými

pre konanie rozhodnými skutočnosťami nesprávne vyporiadal, čoho dôsledkom je prijatie nezákonného rozhodnutia. Má zato, že súd prvej inštancie sa pri určení priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch u žalobkyň nevyporiadal s vyššie uvedenými skutočnosťami a dôsledne sa neriadil princípmi jej primeranosti a proporcionality. Žalobkyne argumenty zdôvodňujúce uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy smerovali iba k ich hmotnej závislosti na nebohom. Na tomto mieste považuje za nevyhnutné zdôrazniť tú skutočnosť, že nie je možné zamieňať náhradu nemajetkovej ujmy za kompenzáciu nákladov na pokrytie majetkových potrieb, resp. pokrytie nasledujúcich aktivít a nákladov žalobkyň. Tieto všetky okolnosti mal konajúci súd dostatočne zhodnotiť a mali sa odraziť v priznanej výške nemajetkovej ujmy. Vzhľadom na tieto kritéria je potrebné prijať záver, že priznaná výška nemajetkovej ujmy je neprímerane vysoká a nekorešpondujúca okolnostiam prípadu. Odôvodnenie rozsudku považuje za nepresvedčivé, kedy sa v ňom konajúci súd nedokázal vyporiadať so všetkými námietkami žalovaného. Konajúci súd nesprávne právne vec posúdil a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, čím prijal nezákonný a právne neudržateľný rozsudok. Súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení neunesol bremeno logickým a zrozumiteľným spôsobom vysvetliť a preukázať, prečo bolo v danom prípade odôvodnené priznať žalobkyňiam tak neprímerane vysokú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri odôvodnení výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súd prvej inštancie iba vo všeobecnosti odkazuje na publikované a spracované súdne rozhodnutia v Bulletin Slovenskej advokácie číslo 9/2017 spracované autorom JUDr. Róbert Šorl, PhD., kedy však má zato, že od roku spracovania predmetného prehľadu prešlo nemalé obdobie, v rámci ktorého sa výška priznávanej nemajetkovej ujmy pohybuje rámcovo v nižším sumách ako v tých, ktoré boli súdom prvej inštancie priznané žalobcom. Vzhľadom na uvedené, má za to, že vo svetle rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky je úlohou konajúcich súdov komparovať jednotlivé rozsudky v obdobných veciach, a tým dospieť k spravodlivému rozhodnutiu veci (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 289/2017 z 21. novembra 2017). Je potrebné si uvedomiť, že i voľná úvaha súdu o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy musí okrem konkrétnych okolností prípadu zohľadňovať aj rozhodovaciu prax súdov (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 288/2017 z 5. decembra 2017). V opačnom prípade by dochádzalo k porušovaniu základných princípov civilného sporového konania zakotvených v ustanovení čl. 2 ods. 2 CSP. V tomto kontexte príkladmo poukázal na rozhodovaciu prax súdov v obdobných právnych veciach, kedy však zdôrazňuje, že ani v jednom prípade nebola konštatovaná spoluvina nebohého: Rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 31.01.2019, sp. zn. 9Co/246/2018: usmrtenie otca rodiny pri autonehode, manželke priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 11.000 eur, neplnoletým synom, žijúcim s nebohým otcom v jednej domácnosti náhrada po 7.000 eur; Rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 7Co/61/2018: usmrtenie matky rodiny pri autonehode, manželovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 12.000 eur, trom maloletým deťom náhrada po 7.000 eur. Má za to, že konanie má i inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a to odňatie súdu prvej inštancie konať pred súdom a nedostatočné a chybné odôvodnenie rozhodnutia. Konajúci súd sa nesprávne vyporiadal so zásadnými skutočnosťami, a to vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania a v posúdení okolností samotnej dopravnej nehody - miery zavinenia toho-ktorého účastníka dopravnej nehody. Zastáva názor, že súd v rozpore so zákonom neuviedol aké skutočnosti považoval za preukázané, ktoré za preukázané nepovažoval, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Odôvodnenie je teda nepreskúmateľné. Poukázal na skutočnosť, že vada konania spočívajúca v nedostatočnom odôvodnení rozsudku je v zmysle ustálenej judikatúry vo svojej podstate porušením základného práva účastníka na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Vzhľadom na uvedené má za to, že žalovaný nie je pasívne vecne legitimovaným subjektom v predmetnom konaní. Ak sa súd nestotožní s touto argumentáciou o pasívnej legitimácii žalovaného má za to, že nárok je premlčaný. Požadovaná výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je v kontexte uvedenej judikatúry a okolností prejednávanej veci neprímerane vysoká a v rozpore s účelom samotného inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy. Vzhľadom na uvedené žiadal odvolací súd, aby predmetné rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a žalobu voči nemu v celom rozsahu zamietol a priznal mu nárok na náhradu trov konania.

12. Žalobkyne v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedli, že samotný žalovaný vo svojom odvolaní uvádza, že podľa § 15 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení, na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila. Z akých dôvodov súd prvej inštancie na námietku premlčania vznesenú žalovaným neprihliadal vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil v bode 47. odôvodnenia napadnutého rozsudku. K jednoznačne správne právne názoru súdu prvej inštancie uviedli, že tu už v súčasnosti existuje bohatá judikatúra Najvyššieho súdu SR, ktorý vo svojich viacerých rozhodnutiach vyslovil právny názor,

že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pri dopravných nehodách s následkom smrti sa ako majetkové právo premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 OZ (NS SR 5Cdo 265/2009, NS SR 3Cdo 57/2017). Uvedený právny názor NS SR bol dokonca ako judikát zverejnený v Zbierke stanovísk a rozhodnutí NS SR pod č. R 58/2014 (2Cdo 194/2011). K údajnému nepreukázaniu takého zásahu do práva na súkromie žalobcov, ktorý by podľa žalovaného odôvodňoval poskytnutie satisfakcie vo forme peňažnej náhrady uviedol, že k citovej väzbe medzi zosnulým otcom a manželom, jej intenzite a jej pretrhnutiu, tieto skutočnosti sú preukázané ako listinnými dôkazmi tak aj výsluchom žalobkyne 1/ na pojednávaní, pričom vyplývajú aj so samotnej povahy veci, kedy žalobkyne stratili smrťou svojho manžela a maloleté deti otca živiteľa rodiny v produktívnom veku, kedy ho najviac potrebujú. Navyše poukázali na to, že samotný žalovaný tieto skutkové tvrdenia žalobkyň počas celého súdneho konania nenamietal, teda tieto sa považujú v zmysle ustanovenia § 151 CSP za nesporné. Pokiaľ žalovaný poukazuje na to, že konkrétne formy zadosťučinenia ako odsúdenie žalovaného v trestnom konaní, ospravedlnenie, prejav ľútosti a pod. a ich dopady do sféry pozostalých je treba zohľadniť i pri určení výšky škody tak je zrejmé, že sa jedná len o všeobecnú frázu, ktorú žalovaný neaplikuje na tento konkrétny prípad, pretože v danom prípade nedošlo okrem odsúdenia obžalovaného v trestnom konaní vodiča J. I. a nie žalovaného v tomto konaní - poisťovne, pričom žalobkyne sa do dnešného dňa nedočkali od nikoho žiadneho ospravedlnenia a ani prejavu nejakej účinnej ľútosti. K údajnej spoluvine zomrelého otca a manžela žalobkyň pri dopravnej nehode je z pripojeného trestného spisu OS Trenčín sp. zn. 2T/67/2017 zrejmé, že znalec Ing. Adrian Papula vo svojom znaleckom posudku rozoberal viaceré možnosti priebehu skutkového deja pred samotnou dopravnou nehodou ako aj príčiny, z dôvodu ktorých došlo k dopravnej nehode, pričom vyslovil záver, že konečné posúdenie príčiny dopravnej nehody (teda aj zavinenia) zostáva otázkou právnou. Čo sa týka uplatnenia prípadnej spoluviny nebohého zomrelého L. D., tak takéto uplatnenie spoluviny zo strany žalovaného je nedôvodné, ku ktorému správnomu záveru dospel jednak trestný súd - odvolací Krajský súd v Trenčíne v uznesení č. k. 23To/126/2018-300 z 29.01.2019, ako aj súd prvej inštancie v tomto civilnom konaní, kedy súdy zhodne dospeli k záveru, že: Znalec v predmetnom znaleckom posudku popísal dva možné priebehy nehodového deja zo dňa 01.08.2016, nakoľko, ako znalec uviedol, nemožno jednoznačne ustáliť, či vozidlo Q. D. jazdilo počas nehodového deja pred zrážkou v protismere (ako to uvádzal vodič S. I. pri svojej obhajobe). Pri jednom uvádzanom spôsobe nehodového deja mohol Q. D. svojou nesprávnou technikou jazdy zapríčiniť predmetnú nehodu, avšak tento načrtnutý priebeh nehodového deja nebol preukázaný. Vodič S. I. vozidlo pribrzdňoval jedine z dôvodu bezpečného prejazdu privesu cez zákrutu, pričom nešlo o havarijné brzdenie, teda obžalovaný S. I. bez ohľadu na to, či nebohý Q. D. bol pred nehodou v protismere, bol povinný bezpečne prejsť zákrutou. Ako ďalej znalec uvádza, neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že vodič Q. D. mal možnosť zabrániť zrážke ním riadeného vozidla Ford s príviesom protiúdeľnej jazdnej súpravy potom, ako mal možnosť rozpoznať prejazd tohto privesu do protismeru a k strate smerovej stability príviesovej súpravy spojenej s následným prejazdom privesu do protismeru došlo v dôsledku jej brzdenia, kedy došlo k zablokovaniu kolies, t.j. v dôsledku konania vodiča S. I.. Možné zavinenie dopravnej nehody nebohým Q. D. pre účely rozhodovania o náhrade nemajetkovej ujmy nevyplýva ani zo skutočnosti, na ktorú poukázal žalovaný, že znalec v znaleckom posudku posúdil jazdu odsúdeného vodiča S. I. ako aj jazdu nebohého Q. D. za technicky nesprávnou, nakoľko ako vyplýva z vyššie uvedeného ani pri správnej technike jazdy (správna rýchlosť) by nebohý Q. D. nezabránil predmetnej nehode, nakoľko vodič I. ako vodič z povolania mal vedieť, že brzdová súprava nie je vybavená protiblokovacím systémom ABS a mal predvídať dôsledky brzdenia takejto súpravy. Z toho vyplýva, že znalcom uvedená nesprávna technika jazdy nebohého Q. D. nemala vplyv na príčinu dopravnej nehody, ktorým bolo porušenie povinnosti vodičom S. I. bezpečne prejsť zákrutou. Ďalej žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal ani tvrdenú jazdu nebohého Q. D. pod vplyvom alkoholu. Na základe uvedených skutočností súd uzavrel, že z uvedených konštatovaní nemožno ustáliť ani len čiastočné zavinenie nebohého Q. D., ktoré by malo vplyv na výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. K výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy uviedli, že pokiaľ žalovaný uvádza, že súd prvej inštancie neuniesol bremeno logickým a zrozumiteľným spôsobom vysvetliť a preukázať, prečo v danom prípade priznal žalobcom takúto vysokú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, tak odpoveď je podrobne vysvetlená v bode 50. odôvodnenia napadnutého rozsudku, kde je podrobne uvedené akými úvahami sa súd prvej inštancie zaoberal pri priznaní takejto výšky nemajetkovej ujmy s poukazom na konkrétne rozhodnutia iných súdov v obdobných veciach. Poukázali tiež na to, že každý konkrétny prípad je jedinečný a výška náhrady nemajetkovej ujmy je na zväžení súdu s ohľadom na konkrétne okolnosti a skutočnosti toho ktorého prípadu. K námietke inej vady v konaní uviedli, že podľa žalovaného inou vadou v predmetnom konaní má byť skutočnosť, že konajúci súd sa nesprávne vypořiadal so zásadnými skutočnosťami, a to vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania a v posúdení okolnosti

samotnej dopravnej nehody - miery zavinenia toho - ktorého účastníka dopravnej nehody. K týmto záverom uviedli, že o odňatie možnosti konať pred súdom nejde v prípade ak je odôvodnenie rozhodnutia súdu v rozpore s očakávaním ktoréhokoľvek účastníka konania. Rovnako sa nejedná o nedostatočné a chybné odôvodnenie rozhodnutia pokiaľ súd rozhodol a odôvodnil svoje rozhodnutie odlišne od predstáv účastníka konania, pričom súd nemusí dať bezpodmienečne v odôvodnení svojho rozhodnutia odpovede na všetky nastolené otázky ale len na tie, ktoré sú podstatné pre jeho rozhodnutie. Tieto kritériá bezpochyby súd prvej inštancie splnil a svoje rozhodnutie odôvodnil presným a vyčerpávajúcim spôsobom, v ktorom dal odpovede na všetky podstatné a relevantné otázky potrebné na spravodlivé a zákonné rozhodnutie v tomto konaní. Na základe všetkých uvedených skutočností preto navrhovali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a priznal im nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške.

13. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec na podklade podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti vo výroku II. podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť a v napadnutej časti vo výroku I. a v súvisiacom výroku III. o nároku na náhradu trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a vec v tejto časti vrátiť súdu prvej inštancie podľa § 391 ods. 1 CSP na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyne 1/ - 4/ sa podanou žalobou domáhajú od žalovaného náhrady škody spočívajúcej vo vynaložených nákladoch na pohreb nebohého Q. D. a náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá predstavuje finančnú náhradu vyvažujúcu ich utrpenie zo straty blízkej osoby. V konaní nebolo sporné, že nebohý Q. D. bol manželom žalobkyne 1/ a otcom žalobkýň 2/, 3/, 4/.

15. Na námietku žalovaného sa súd prvej inštancie správne v prvom rade zaoberal otázkou pasívnej vecnej legitímácie žalovaného ako poisťovne, u ktorej bolo v čase nehody dojednané povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, pričom správne dospel k záveru, že táto je v prejednávanej veci daná a v tomto kontexte preto odvolací súd poukazuje na vecne správne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdu prvej inštancie, s ktorým sa v návaznosti na § 387 ods. 2 CSP stotožňuje a zároveň naňho odkazuje. Súd prvej inštancie teda správne vyhodnotil námietku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného ako nedôvodnú.

16. Čo sa týka vznesenej námietky premlčania žalovaným súd prvej inštancie správne konštatoval, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka predstavuje jedno z parciálnych a relatívne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo, na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nestačí. Napriek tomu, že ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv, jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy. Podľa názoru súdu je to obsah nároku a nie predmet jeho ochrany, čo robí pre povahu nároku rozhodujúce, či sa uplatní všeobecný právny inštitút premlčania. Ak obsahom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je požiadavka na zaplatenie peňažnej sumy, potom princíp právnej istoty vylučuje, aby plynutiu času neboli priznané žiadne právne účinky. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Obč. zák. viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby (viď. uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 17.02.2011 sp.zn. 5Cdo/265/2009). Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. Z dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, že k zásahu do osobnostných práv žalobkýň 1/- 4/ došlo dňa 01.08.2016, kedy došlo k predmetnej dopravnej nehode, v dôsledku ktorej došlo k úmrtiu manžela žalobkyne 1/ a otca žalobkýň 2/ - 4/. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy sa premlčuje v trojročnej lehote, ktorá plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Premlčacia lehota nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v danom prípade spolu v sume 90.000 eur aj podľa odvolacieho súdu začala plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k tomuto zásahu, t.j. 02.08.2016, kedy mohli žalobkyne 1/ - 4/ vykonať svoje právo na uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy prvýkrát. Od tohto dňa začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá skončila dňa 02.08.2019. Nakoľko žaloba bola žalobkýňami 1/ - 4/ podaná dňa 30.04.2019, bola teda aj podľa odvolacieho súdu podaná v premlčacej dobe. Čo sa týka námietky žalovaného uvádzanej v odvolaní, že pre plynutie premlčacej doby čo do jej začatia a dĺžky je rozhodujúci Zákon o povinnom zmluvnom poistení, konkrétne aplikácia ustanovenia § 15 ods. 2 v spojení s ustanovením § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, odvolací súd

túto nepovažoval za opodstatnenú, nakoľko Najvyšší súd SR vo svojich viacerých rozhodnutiach vyslovil právny názor, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pri dopravných nehodách s následkom smrti sa ako majetkové právo premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Obč. zák. (NS SR 5Cdo 265/2009, NS SR 3Cdo 57/2017, NS SR 5Cdo 102/2017). Na druhej strane však súd prvej inštancie nesprávne poukázal aj na skutočnosť, že žalobkyne 1/ - 4/ si uplatnili tento nárok aj v rámci trestného konania, v ktorom boli napokon odkázané so svojim nárokom na civilný proces, a tým došlo k spočívaniu premlčacej doby odo dňa uplatnenia tohto nároku (28.04.2017 ako vyplýva z pripojeného trestného spisu) do dňa doručenia rozhodnutia v trestnom konaní žalobkyniam (11.02.2019). V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 23. apríla 2020, sp. zn. 5Cdo 102/2017 (Zbierka stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 3/2020), v ktorom dovolací súd uviedol, že „Dovolený súd zastáva názor, že uvedená interpretácia ustanovenia § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. <<https://www.epi.sk/form/goto.ashx?t=27&p=2666146&f=3>> a z nej vyvodенý právny záver je nesprávny. Toto ustanovenie (ktoré má charakter *lex specialis*) je potrebné vykladať tak, že na premlčanie nároku na náhradu škody, a ako vyplýva z vyššie uvedeného odôvodnenia (bod 7 odôvodnenia) i na premlčanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy platí rovnaká právna úprava vo vzťahu k osobe, ktorá škodu spôsobila (škodcovi) i vo vzťahu k poisťovateľovi (poisťovní) tejto osoby a to v tom smere, že vo vzťahu k obidvom subjektom sa aplikuje právna úprava premlčania vyplývajúca z ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka <<https://www.epi.sk/form/goto.ashx?t=27&p=1351244&f=3>> (ktorá má charakter *lex generalis*), podľa ktorej sa toto právo premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, pretože právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, je právom majetkovej povahy (viď napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. novembra 2012 sp. zn. 2 Cdo 194/2011 <<https://www.epi.sk/form/goto.ashx?t=40&p=3949697&f=2>>, publikovaný pod R 58/2014, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 17. februára 2011 sp. zn. 5 Cdo 265/2009 <<https://www.epi.sk/form/goto.ashx?t=40&p=3657851&f=2>>, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. februára 2017, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. novembra 2017 sp. zn. 8 Cdo 24/2017 <<https://www.epi.sk/form/goto.ashx?t=40&p=11362555&f=2>>, ale i uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. septembra 2013, sp. zn. IV. ÚS 542/2013 <<https://www.epi.sk/form/goto.ashx?t=40&p=3644908&f=2>>-18). Inak povedané, uvedené ustanovenie upravuje (iba) to, že vo vzťahu k obidvom subjektom sa uplatňuje rovnaká právna úprava dĺžky premlčacej doby, ale v žiadnom prípade ho nemožno interpretovať tak, že napr. eventuálne spočívanie plynutia premlčacej doby týkajúce sa jedného subjektu predstavuje automaticky spočívanie plynutia premlčacej doby týkajúce sa druhého subjektu. Objektívne môže nastať situácia (ako v prejednávanej spore), keď si poškodený (resp. poškodení) uplatnil (uplatnili) nárok v trestnom konaní voči osobe, ktorá škodu spôsobila (škodcovi) a teda v takom prípade logicky dôjde k spočívaniu premlčacej doby (len) vo vzťahu k tejto osobe.“ Z uvedeného teda vyplýva, že uplatnenie nároku na nemajetkovú ujmu poškodenou osobou, pozostalou po blízkej osobe, usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla v trestnom konaní voči osobe, ktorá škodu spôsobila, nemá za následok spočívanie plynutia premlčacej doby počas trvania trestného konania i voči poisťovateľovi osoby, ktorá škodu spôsobila. Avšak aj napriek nesprávnemu konštatovaniu súdu prvej inštancie v konečnom dôsledku súd prvej inštancie správne s poukazom už na vyššie uvedené dospel k záveru, že námietka premlčania vznesená žalovaným je v tejto časti nedôvodná.

17. Ďalej mal odvolací súd z dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie za preukázané, že príčinou smrti Q. D., manžela žalobkyne 1/ a otca žalobkýň 2/ - 4/ boli zranenia, ktoré utrpel pri dopravnej nehode, ku ktorej došlo dňa 01.08.2016 a za spôsobenie ktorej bol vodič S. I. právoplatne odsúdený. Je aj podľa odvolacieho súdu nepochybné, že úmrtím manžela a otca došlo k závažnému zásahu do práva na ochranu súkromia v zmysle § 11 Obč. zák. a do emocionálnej sféry žalobkýň 1/ - 4/, pričom spôsobená ujma je nezvratiteľná, nenapraviteľná, neodstrániteľná a trvalá. Žiadna z morálnych foriem zadošťučinenia podľa § 13 ods. 1 Obč. zák. ani podľa odvolacieho súdu nemôže tento zásah nahradiť. Žalobkyne majú s poukazom na § 11 Obč. zák. právo na ochranu svojej osobnosti, svojho súkromia. Súd prvej inštancie správne uviedol, že právo na ochranu súkromia zahŕňa široký rozsah života človeka - právo na ochranu intímneho života, citového života, priateľských vzťahov, rodinných vzťahov a podobne, do ktorého im škodca zasiahol svojim konaním. Námietka žalovaného o nedostatočnom preukázaní intenzity väzieb žalobkýň 1/ - 4/ a nebohého Q. D. s poukazom na to, že nestačí iba predpoklad existencie tejto citovej väzby ani podľa názoru odvolacieho súdu neobstojí. Podmienkou priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu je potrebné považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo

dopad a dôsledku považuje za ujmu značnú. Je potrebné vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal. Súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život, zahŕňajúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými a preto rešpektovanie súkromného, teda i rodinného života musí zahŕňať právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby bolo možné okrem iného tiež rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Zavinená smrť blízkej osoby preto môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnym, morálnym a citovým väzbám predstavovať natoľko závažnú nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a naplňovanie osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť, či vážnosť v spoločnosti. Strata blízkej osoby je pre väčšinu ľudí tou najväčšou stratou, s ktorou sa môžu vo svojom živote stretnúť. Preto šokujúca smrť manžela žalobkyne 1/ a najmä otca žalobkýň 2/ - 4/, ktoré tak v útlom veku prišli o svojho rodiča, predstavuje aj podľa odvolacieho súdu mimoriadnu udalosť s nenapraviteľným následkom. Žalobkyne 2/ - 4/ ako maloleté deti sú zasiahnuté stratou osoby, ktorej nezastupiteľným poslaním je práve upevňovanie a pozitívne rozvíjanie citových vzťahov a odovzdávanie otcovskej lásky, na ktorých je človek existenčne závislý. Jeho absencia sa negatívne prejaví nielen vo sfére osobnostného prežívania, ale významným spôsobom ovplyvní celý ich budúci život. Strata takéhoto člena rodiny v tomto období života (žalobkyňa 2/ mala v čase nehody 11 rokov, žalobkyňa 3/ 5 rokov a žalobkyňa 4/ 3 roky) predstavuje nenávratnú deštrukciu medziľudských väzieb, vytvárajúcich základ rodinného života. Veľká intenzita týchto citových väzieb sa prezumuje už so samotného vzťahu maloletých detí v takom útlom veku k otcovi. Intenzita vzťahu žalobkyne 1/ k nebohému bola podľa odvolacieho súdu preukázaná samotným výsluchom žalobkyne 1/ pred súdom prvej inštancie, ktorá preukázateľne citovo trpí v dôsledku nenávratne pretrhnutého vzťahu s manželom, keď takýmto spôsobom prišla o životného partnera, s ktorým strávila 17 rokov, mali tri deti, budovali si spoločné bývanie, chodili na spoločné dovolenky, pričom zosnulý manžel žalobkyne 1/ zastával rolu živiteľa a prirodzenej autority v rodine, staral sa o deti, ktorým venoval značný čas svojho voľného času a staral sa o ne aj po stránke výchovy, starostlivosti, rozvíjania záujmov, či budovania vzťahu rodič - dieťa. V dôsledku smrti manžela zanikol manželský vzťah, ktorý dovtedy plnil všetky svoje spoločenské funkcie, smrť manžela má dopad aj na finančné zabezpečenie rodiny. Ďalej mal odvolací súd z dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie za preukázané, že u žalobkyne 1/ sa okrem všeobecných následkov prejavili aj následky spočívajúce v zhoršení jej psychického stavu. Týmto bol teda aj podľa odvolacieho súdu preukázaný prvý predpoklad vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žalobkýň 1/ - 4/. Ďalšími predpokladmi tak ako správne uviedol i súd prvej inštancie sú: porušenie právnej povinnosti spočívajúca v konaní vodiča S. I., ktorý spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zomrel príbuzný žalobkýň 1/ - 4/) a príčinná súvislosť medzi touto ujmu a protiprávnym konaním (keď v dôsledku spôsobenej dopravnej nehody došlo k zásahu do osobnostných práv žalobkýň 1/ - 4/). Na základe uvedených skutočností súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že sú splnené predpoklady náhrady nemajetkovej ujmy a preto správne posúdil nárok žalobkýň 1/ - 4/ na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2 Obč. zák. ako dôvodný. Na vyššie popísané dopady smrti nebohého ako manžela žalobkyne 1/ a otca žalobkýň 2/ - 4/ súd prvej inštancie správne prihliadol i pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Žiadna forma morálneho zadosťučinenia ani podľa odvolacieho súdu však nepostačuje na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá značná nemajetková ujma na strane žalobkyne 1/ ako aj na strane žalobkýň 2/ - 4/, ktorých právo na ochranu osobnosti bolo porušené zásahom s neodstrániteľnými následkami.

18. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že zákonom ani iným právnym predpisom nie sú stanovené maximálne sumy náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a rozhodnutie o tomto nároku je ponechané na úvahe súdu.

19. Pri samotnej úvahe súdu o stanovení výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy súd určí výšku nárokov podľa svojej úvahy, kedy podľa § 13 ods. 3 Obč. zák. by mal prihliadnuť predovšetkým:

- a) k závažnosti vzniknutej ujmy
- b) k okolnostiam za ktorých k porušeniu práva došlo

20. Pokiaľ vychádzame zo závažnosti vzniknutej ujmy v prípade usmrtenia osoby blízkej je vnímaná intenzita nepriaznivého následku ako objektívne veľmi vysoká, pretože sa jedná o následok nereparovateľný, obsahujúci prvok nečakanosti. Zároveň je potrebné zohľadniť celkovú dobu pôsobenia nepriaznivého následku zásahu do osobnostných práv pozostalých, ktorá je značne dlhá aj keď časovo presnejšie bližšie neurčiteľná.

21. Čo sa týka okolností usmrtenia osoby napriek tomu, že zákon bližšie nešpecifikuje, ktoré okolnosti usmrtenia majú byť zvlášť súdom posudzované v prípade stanovenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy a každý prípad sa skutkovo veľmi líši, v rozhodnutiach súdu sa opakovane objavujú niektoré zohľadňované kritéria posudzovania týchto okolností, ktoré majú síce len orientačnú vypovedaciu hodnotu avšak jednotlivé okolnosti môžu byť podradené aj pod viacero kritérií.

22. Čo sa týka kritérií a okolností pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy súdov je potrebné vychádzať ako z okolností na strane žalobcu tak aj z okolností na strane pôvodcu zásahu.

23. Čo sa týka okolností na strane žalobcu je podstatná intenzita vzťahu žalobcu so zomrelým:

- vek zomrelého a pozostalého
- otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe
- morálne zadosťučinenie vo forme právneho postihu žalovaného predovšetkým z trestnoprávnej sankcie

24. Pri posudzovaní intenzity vzťahu žalobcu so zomrelými je potrebné skúmať nielen existenciu príbuzenského vzťahu, prípadne status osoby blízkej a súžitie v spoločnej domácnosti ale z hľadiska nároku na nemajetkovú ujmu je potrebné zaoberať sa aj intenzitou vzťahu žalobcu so zomrelým.

25. Čo sa týka skúmania veku zomrelého ako aj pozostalých je zrejmé, že napriek tomu, že strata rodičov predstavuje ujmu v každom veku bude táto inak znášaná u batolaťa, ktoré si stratu nie je doposiaľ schopné uvedomiť avšak absencia rodiča bude ovplyvňovať a prevádzať ho celým ďalším životom, zároveň je potrebné rozlišovať dieťa školského veku, ktoré je na rodičoch citovo závislé alebo u dospelého jedinca, ktorý už nežije v spoločnej domácnosti s usmrteným rodičom a má vlastnú rodinu. Zohľadniť vek je potrebné z opačnej perspektívy, pretože inak je prežívaná strata novorodenca jeho rodičmi, strata dospelého jedinca, rodiča jeho deťmi alebo strata osoby dôchodkového veku z pohľadu jeho vnúčať.

26. Podstatná je tiež otázka existencie existenčnej a hmotnej závislosti na usmrtenej osobe. Nárok na nemajetkovú ujmu nie je jediným nárokom, ktorý je stratou blízkej osoby spojený a napriek tomu predstavuje otázka existenčnej a hmotnej závislosti jedným z kritérií, ktoré je súdmi v súvislosti s výškou náhrady nemajetkovej ujmy posudzované. Toto kritérium úzko súvisí aj s predchádzajúcimi uvedenými kritériami.

27. V rámci svojej rozhodovacej činnosti súdy priznávajú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch pozostalým rodinným príslušníkom z titulu usmrtenia ich blízkej osoby v rôznych sumách, vždy v závislosti od okolností toho - ktorého prípadu, pričom v prejednávanej veci súd prvej inštancie správne pri rozhodovaní o uplatnenom nároku zohľadnil závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy so zreteľom na jej intenzitu, rozsah, dopad a vzal zreteľ aj na okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobkyň 1/ - 4/ a správne uzavrel, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v uplatnených výškach, a to vo výške 30.000 eur pre žalobkyňu 1/ ako manželku nebohého, ktorá ostala sama ako žiteľka rodiny s tromi maloletými deťmi a vo výške 20.000 eur pre každú zo žalobkyň 2/ - 4/ ako maloleté deti nebohého je primeranou a spravodlivou na zmiernenie zásahu do osobnostných práv žalobkyň 1/ - 4/ a preto správne žalobe výrokom II. v časti uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy vyhovel. Odvolací súd zdôrazňuje tak ako už uviedol i súd prvej inštancie, že nebohý bol zdravý, pracujúci, mal len 37 rokov, bol milujúcim manželom a otcom, bol žiteľom rodiny, pričom jeho miesto v rodine nemožno nahraďiť ani takouto finančnou satisfakciou.

28. Žalovaný tak v konaní pred súdom prvej inštancie ako aj v podanom odvolaní poukazoval na potrebu aplikácie § 441 Obč. zák. a v prípade priznania náhrady nemajetkovej ujmy prihliadať aj na spoluzavinenie nebohého. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti správne uviedol, že je povinný prihliadať na spoluzavinenie poškodeného a trestným rozsudkom je súd viazaný len v rozsahu rozhodnutia o tom, že bol spáchaný konkrétny skutkovo vymedzený trestný čin a kto ho spáchal, z čoho vyplýva, že rozhodnutie, ktorým bol páchatel' uznaný za vinného neznamená, že škoda bola spôsobená výlučne jeho zavinením. Za účelom zistenia miery spoluzavinenia nebohého súd prvej inštancie vykonal na návrh strán sporu dokazovanie oboznámením znaleckého posudku vypracovaného v rámci trestného konania (znalecký posudok č. 25/2016 vypracovaný znalcom Ing. Adriánom Pupalom) a rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 2T/67/2017-282 zo dňa 16.08.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 23To/126/2018-300 zo dňa 29.01.2019. Znalec v predmetnom znaleckom posudku

popísal dva možné priebehy nehodového deja zo dňa 01.08.2016, nakoľko, ako znalec uviedol, nemožno jednoznačne ustáliť, či vozidlo Q. D. jazdilo počas nehodového deja pred zrážkou v protismere (ako to uvádzal vodič S. I. pri svojej obhajobe). Pri jednom uvádzanom spôsobe nehodového deja mohol Q. D. svojou nesprávnou technikou jazdy zapríčiniť predmetnú nehodu, avšak tento načrtnutý priebeh nehodového deja nebol preukázaný. Z toho vychádzal aj Krajský súd v Trenčíne, keď vo svojom rozhodnutí uzavrel, že vodič S. I. vozidlo pribrzdžoval jedine z dôvodu bezpečného prejazdu prívesu cez zákrutu a nešlo o havarijné brzdenie, teda obžalovaný S. I. bez ohľadu na to, či nebohý Q. D. bol pred nehodou v protismere, bol povinný bezpečne prejsť zákrutou (str. 3 uznesenia KSTN č.k. 23To/126/2018-300 zo dňa 29.01.2019). Ako ďalej znalec uviedol, neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že vodič Q. D. mal možnosť zabrániť zrážke ním riadeného vozidla Ford s prívesom protiúdeej jazdnej súpravy potom, ako mal možnosť rozpoznať prejazd tohto prívesu do protismeru a k strate smerovej stability prívesovej súpravy spojenej s následným prejazdom prívesu do protismeru došlo v dôsledku jej brzdenia, kedy došlo k zablokovaniu kolies, t.j. v dôsledku konania vodiča S. I.. Možné zavinenie dopravnej nehody nebohým Q. D. pre účely rozhodovania o náhrade nemajetkovej ujmy nevyplýva ani podľa odvolacieho súdu ani zo skutočností, na ktorú poukázal žalovaný, že znalec v znaleckom posudku posúdil jazdu odsúdeného vodiča S. I. ako aj jazdu nebohého Q. D. za technicky nesprávnou, nakoľko ako vyplýva z vyššie uvedeného ani pri správnej technike jazdy (správna rýchlosť) by nebohý Q. D. nezabránil predmetnej nehode, nakoľko vodič I. ako vodič z povolania mal vedieť, že brzďová súprava nie je vybavená protiblokovacím systémom ABS a mal predvídať dôsledky brzdenia takejto súpravy. Z toho aj podľa odvolacieho súdu vyplýva, že znalcom uvedená nesprávna technika jazdy nebohého Q. D. nemala vplyv na príčinu dopravnej nehody, ktorým bolo porušenie povinnosti vodičom S. I. bezpečne prejsť zákrutou. Ďalej žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal ani tvrdenú jazdu nebohého Q. D. pod vplyvom alkoholu. Na základe uvedených skutočností súd prvej inštancie správne uzavrel, že z uvedených konštatovaní nemožno ustáliť ani len čiastočné zavinenie nebohého Q. D., ktoré by malo vplyv na výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Žalovaný pri svojej obrane tiež poukazoval na potrebu zohľadnenia okolností na strane vodiča S. I., najmä jeho majetkových pomerov, pri rozhodovaní o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. K tejto obrane žalovaného súd prvej inštancie správne uviedol, že majetkové pomery pôvodcu zásahu je potrebné vnímať len ako výnimočný nástroj na zmiernenie prílišnej tvrdosti, resp. zjavnej neprímeranosti. Určite nemôže byť daná priama úmera medzi rozsahom majetku pôvodcu zásahu a výškou náhrady. Právo na súkromie a rodinný život je totiž vyššou hodnotou než právo na ochranu majetku škodcu. Majetkové pomery môže byť korektívom na elimináciu premrštených či neúnosne vysokých nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy, o ktorý prípad sa v tomto konaní nejedná, keďže náhrada nemajetkovej ujmy bola žalobkyňami 1/ - 4/ aj podľa názoru odvolacieho súdu uplatnená primerane. Z uvedeného dôvodu ako aj s poukazom na skutočnosť, že vodič S. I. sa žalobkyňami doposiaľ neospravedlnil, neprejavil žiadnu ľútosť, ako i s poukazom na to, že žalovaný len formálne poukazoval na majetkové pomery S. I., pričom tieto konkrétne netvrdil ani nepreukazoval, teda nebolo k akým pomerom na jeho strane prihliadať.

29. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd v tejto časti, teda vo výroku II. rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil

30. Čo sa týka žalobkyňou 1/ uplatneného nároku na náhradu škody v sume 1.489 eur, ktorá jej vznikla uhradením nákladov spojených s pohrebom, karom a zriadením pomníka nebohému Q. D. súd prvej inštancie posúdil námietku premičania vznesenú žalovaným, tak, že v tejto časti nároku na náhrady škody uplatnenej žalobkyňou 1/ začala plynúť premičacia doba odo dňa 01.08.2016, t.j. odo dňa dopravnej nehody, kedy sa žalobkyňa 1/ dozvedela o tom, kto za škodu zodpovedá, t.j. okamihom preukázateľného získania informácie o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, konkrétne ktorá fyzická alebo právnická osoba za škodu zodpovedá; v uvedenom okamihu nemusí byť daná z rozhodnutia súdu vyplývajúca nespochybniteľná istota poškodeného o zodpovednom subjekte a o jeho zodpovednosti (R 16/2014). Nakoľko si žalobkyňa 1/ uplatnila tento nárok v rámci trestného konania (tzv. adhézne konanie), v ktorom bola napokon odkázaná so svojím nárokom na civilný proces, došlo tým podľa súdu prvej inštancie k spočítaniu premičacej doby odo dňa uplatnenia tohto nároku (24.04.2017 ako vyplýva z pripojeného trestného spisu) do dňa doručenia rozhodnutia v trestnom konaní žalobkyňi 1/ 11.02.2019 (dátum doručenia rozsudku OS TN č.k. 2T/67/2017-282 zo dňa 16.08.2018, ktorým bola odkázaná na civilný proces - vid' uznesenie NS SR sp.zn. 1Cdo/43/2010). Na základe uvedených skutočností súd prvej inštancie konštatoval, že k uplatneniu nároku na náhradu škody došlo v rámci plynutia premičacej doby (nakoľko premičacia lehota je dvojročná (730 dní) a premičacia lehota plynula od 01.08.2016 do 28.04.2017 270 dní, následne v období od 28.04.2017 do 11.02.2019 spočívala 654 dní a do podania žaloby plynula

v období od 11.02.2019 do 30.04.2019 78 dní, t.j. plynula iba 348 dní, a preto námietka premlčania vznesená žalovaným aj v tejto časti bola podľa súdu prvej inštancie nedôvodná. Odvolací súd sa však s týmto záverom ku ktorému dospel súd prvej inštancie nestotožňuje, a to z nasledovných dôvodov :

31. Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

32. Podľa § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka, najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

33. Pri právach na náhradu škody ustanovuje Občiansky zákonník premlčaciu dobu v § 106, a to kratšiu subjektívnu (ods. 1) a dlhšiu objektívnu (ods. 2). Ich začiatok je upravený odlišne. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Ak napríklad odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá, do uplatnenia práva na náhradu škody uplynie čas uvedený v ustanovení § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka a škodca v súdnom konaní vznesie námietku premlčania, právo sa premlčalo, aj keď ide o škodu spôsobenú úmyselne. Neprichádza tu už do úvahy objektívna desaťročná premlčacia doba podľa ustanovenia § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

34. Podľa ustanovenia § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Občiansky zákonník v tomto ustanovení viaže premlčanie práva uplynutím subjektívnej dvojročnej premlčacej doby na podmienku vedomosti poškodeného: a/ o škode (nie iba o protiprávnom úkone, či o škodnej udalosti) ako o určitej majetkovej alebo nemajetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyčíslieť v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde; okamih vzniku škody, resp. vedomosť poškodeného o škode sa pritom nemusí zhodovať s okamihom škodnej udalosti či s protiprávnym konaním, b/ o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá, t.j. o zodpovedajúcom subjekte.

35. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby môže byť teda rozdielny vo vzťahu k vedomosti poškodeného o škodcovi a k jeho vedomosti o škode. Nielen prax, ale aj teória (porovnaj napr. S. Q. a kolektív, Občianske právo hmotné, tretie doplnené a prepracované vydanie. 1. zväzok. Bratislava 2006, str. 196, 205 - 206) túto dobu označuje ako subjektívnu [presnejšie - avšak na úkor stručnosti - by sa tu malo hovoriť o premlčacej dobe, ktorej začiatok plynutia je určený so zreteľom na poškodený subjekt, ktorým je žalobca, konkrétne na jeho vedomosť („dozvie sa“) o skutočnostiach vymedzených v § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka; keďže ani táto premlčacia doba sama osebe ako právna skutočnosť - udalosť (čas) subjektívnu povahu nemá].

36. Pri posudzovaní otázky, kedy sa poškodený dozvedel o tom, kto za škodu zodpovedá, treba vychádzať z preukázanej skutočnej vedomosti poškodeného o tomto prvku (nestačí teda len možnosť dozvedieť sa o ňom). Poškodený sa dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá (§ 106 ods. 1 OZ), v okamihu preukázateľného získania informácie o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, konkrétne ktorá fyzická alebo právnická osoba za škodu zodpovedá; v uvedenom okamihu nemusí byť daná z rozhodnutia súdu vyplývajúca nespochybniteľná istota poškodeného o zodpovednom subjekte a o jeho zodpovednosti (R 16/2014).

37. Odvolací súd ďalej opätovne k spočívaniu premlčacej doby (ktorú pri svojom rozhodovaní aj v tejto časti nároku použil súd prvej inštancie) poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 23. apríla 2020, sp. zn. 5Cdo 102/2017 (Zbierka stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 3/2020), z ktorého vyplýva, že uplatnenie nároku na náhradu škody a na nemajetkovú ujmu poškodenou osobou, pozostalou po blízkej osobe, usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla v trestnom konaní voči osobe, ktorá škodu spôsobila, nemá za následok spočívanie plynutia premlčacej doby počas trvania trestného konania i voči poisťovateľovi osoby, ktorá škodu spôsobila.

38. Z obsahu spisu, čo sa týka žalobkyňou 1/ uplatneného nároku na náhradu škody v sume 1.489 eur, ktorá jej mala vzniknúť uhradením nákladov spojených s pohrebom, karom a zriadením pomníka nebohému Q. D. vyplýva, že žalovaný ako poisťovateľ mal zaplatiť žalobkyňi 1/ z uplatnenej sumy

pohrebných nákladov 2.763,19 eur sumu 1.194,52 eur, keď započítal štátnu dávku vo výške 79,67 eur a uplatnil si z titulu spoluviny nebohého Q. D. zníženie poistného plnenia o 50 %. Rovnako z obsahu spisu vyplýva, a to z faktúry č. 118/2016 zo dňa 03.08.2016, že žalobkyni 1/ boli vyfakturované pohrebné služby spojené s úmrtím Q. D. vo výške 361,44 eur, ktorá suma bola žalobkyňou 1/uhradená dňa 03.08.2016; z pokladničného dokladu na sumu 214,80 eur zo dňa 08.09.2016 vyplýva, že žalobkyňa 1/ uhradila dňa 08.09.2016 sumu 214,80 eur za tovar - vence a kytice; z faktúry č. 011/2017 zo dňa 19.04.2017 vyplýva, že žalobkyni 1/ bola vyfakturovaná cena za pomník v sume 1.862 eur, ktorá bola žalobkyňou 1/ uhradená dňa 19.04.2017; zo súpisu výdavkov na kar zo dňa 06.08.2016 vyplýva, že náklady na kar predstavovali sumu 324,95 eur, ktorá suma bola žalobkyňou 1/ uhradená dňa 08.08.2016. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie však nevyplýva, že pri takto uplatnenom nároku na náhradu škody posudzoval námietku premlčania vznesenú žalovaným podľa vyššie uvedených zákonných ustanovení.

39. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže súd prvej inštancie v tejto časti nesprávne a nedostatočne posúdil uplatnenú námietku premlčania žalovaným, odvolací súd v tejto časti, teda vo výroku I. (ako aj v súvisiacom výroku o náhrade trov konania) rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec v tejto časti vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

40. V ďalšom konaní je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu a jeho úlohou bude opätovne posúdiť vznesenú námietku premlčania žalovaným vo vzťahu k uplatnenej náhrade škody vo výške 1.489 eur a opätovne rozhodnúť, pričom v odôvodnení rozhodnutia dá súd prvej inštancie odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky a svoje rozhodnutie riadne zdôvodní tak, aby bolo preskúmateľné. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania /§ 396 ods. 3 CSP/.

41. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

42. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).